

nové město

05/2024 - ROČNÍK 33 (27)

www.novemesto.cz

8/ Dítě a mobil

20/ Genfest

23/ 30. výročí citadely v Praze-Vinoři

Kontakty

www.novemesto.cz

Nové město - časopis

Havlíčková 155/51, 602 00 Brno

Tel.: +420 721 630 119

E-mail: redakce@novemesto.cz

Roční předplatné: **660 Kč**

Předplatné do zahraničí: **1400 Kč**

Číslo účtu: **6043141003/2700**

Váš variabilní symbol je uveden na obalu časopisu
nebo neváhejte kontaktovat:

Tel.: +420 733 798 155

E-mail: predplatne@novemesto.cz

Vyzkoušejte

PODCAST audio Slovo života.

Více na

www.novemesto.cz.

nové město

Časopis Hnutí fokoláre - 04/2024, vychází 6x ročně, ročník 33 (27) - 33. ročník od vzniku československé verze, 27. ročník samostatné české verze. ■ Vydává Dílo Mariino (Hnutí Focolare) - ženská část, Strašovská 841, 190 17 Praha 9 - Vinoř, IČO: 45247935 ■ Časopis je v distribuci též v Knihkupectví Paulínky, Jungmannovo nám. 18, Praha 1. ■ Roční předplatné: 600 Kč. Bankovní spojení: UniCredit Bank, Czech Republik, a. s. Praha, č. ú. 6043141003, kód banky: 2700. IBAN: CZ71 2700 0000 0060 4314 1003 Swift: BACXCZPP ■ Zodpovědný redaktor: Mgr. Ludmila Šturmová ■ Výkonný redaktor: Mgr. Magdalena Broschová ■ Administrativa redakce: Jana Nováková ■ Redakční rada: Ing. Milena Honetschlägerová, Ing. Jiří Kratochvíl, Mgr. Marie Koukolová, Mgr. Marie Srbová, Ph.D., Ing. Zdeněk Vích, CSc. ■ Překlady a redakční spolupráce: Dominika Dotlačilová, Mgr. Marta Hanušovská, Marie Honetschlägerová, PhDr. Vlastimila Kristová, Mgr. Irena Kyliánová, PhDr. Drahomíra Syřůčková, ■ Grafická úprava a zlom: Grafika Vodička & Dezortová ■ Tisk: Grafotechna plus, s. r. o., Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13 - Stodůlky ■ ISSN 1212 - 0782 ■ Reg. číslo: MK ČR E 7868. Novinová zaslanka - Povolila ČP, s.p., OZ Praha, č.j. NP 1362/1994. Ze dne 27. 6. 1994 ■ Nové město ve světě vychází celkem ve 36 vydáních ve 22 jazycích ■ Objednávky slovenského časopisu Nové město zasílejte na adresu: Nové město Redakcia, Tajovského 737/1, 040 01 Košice, e-mail: casopis@nm.sk, tel.: +421 911 445 626. ■ Titulní strana: Účastníci Genfestu v Brazílii. Foto: Comunicazione/ Genfest 2024.

OBSAH

Tipy a náměty

- 3/ Velké dobrodružství
Oslava Doby stvoření
Tichý víkend pro ženy

Zamyšlení

- 4/ O georizicích s Vojtěchem Ettlerem

Člověk v dnešní době

- 6/ Vzácnost života s Bohem
(Rozhovor s Ludmilou Bukovanskou)

Vztahy, rodina, společnost

- 8/ Dítě a mobil
10/ Mobily a děti v naší rodině

Posezení se sestrou cyrilometodějkou

- 11/ Být učitelem - být člověkem
(Rozhovor s Hedvikou Ludmilou Šimšíkovou)

Slovo života

- 12/ „To slovo však musíte uvádět ve skutek, a ne abyste ho jenom poslouchali. To byste klamali sami sebe.“
(Jak 1,22)
13/ „Kdo by chtěl být mezi vámi veliký, ať je vašim služebníkem, a kdo by chtěl být mezi vámi první, ať je otrokem všech.“ (Mk 10,43-44)

Duchovní inspirace

- 14/ Mír začíná od nás (Chiara Lubichová)
15/ Život jako symfonie (Luigino Bruni)

Duchovní inspirace v praxi

- 16/ SummerJob aneb Kde práce dostává nový rozměr

Z Hnutí fokoláre

Na cestě synodality

- 18/ Jak být misijní synodální církví?

Z Hnutí fokoláre

Ze života gen

- 20/ Genfest 2024: Společně se starat

Život ze Slova

- 22/ Pokud neodpustíme, válka neskončí

Z Hnutí fokoláre

- 23/ 30. výročí citadely Pakt v Praze-Vinoři

Komiks

- 25/ Úklidová četa

(Za)myšlenka

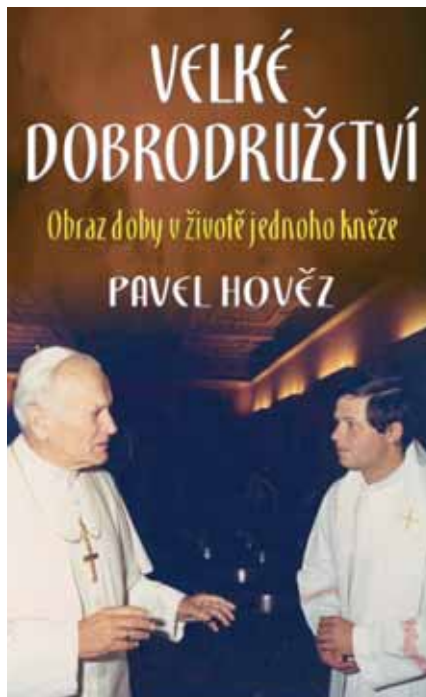
- 26/ Sedmdesát plus
27/ Modrá? Modrá!

Velké dobrodružství

Brněnský kněz P. Pavel Hověz rekapituluje v knize „Velké dobrodružství“ aneb „Obraz doby v životě jednoho kněze“ svůj život.

A má důvod - letos se dožil sedmdesáti let. Málem k tomu nedošlo. Na začátku února letošního roku měl totiž těžkou autonehodu. I když se mu, jak sám říká, „nic vážného nestalo“, kvůli zdravotním komplikacím bojoval o život. Tato skutečnost se rozšířila mezi jeho blízké a následovala mohutná duchovní podpora.

P. Pavel se uzdravil, a tak mohl začít slavit své kulaté narozeniny. Nejdůležitějším místem oslavy byl *Kostel blahoslavené Marie Restituty* v Brně na sídlišti Lesná, postavený díky P. Pavlovi v letech 2017-2020. Příběh stavby kostela je v knize zachycen, ale čtenář se zde dočte i o dalších zkušenostech s Božím vedením v životě P. Pavla.

Dětství, studium na Střední ekonomické škole se zaměřením na zahraniční obchod, povinná dvouletá vojenská služba, Boží volání k duchovnímu povolání, studium teologie v Litoměřicích, vysvěcení na kněze, kaplanská a kněžská služba nejen v moravských farnostech, ale i v německých (pro duchovní péči o české migranty). To vše P. Pavel v knize podrobně popisuje a doplňuje fotografickou přílohou. Tím vším se prolíná Boží vedení. To, kterému mnohdy nerozumíme, ale jeho důvod a důsledek se ukazuje někdy až mnohem později.

Knihu vydalo *Nakladatelství Cesta* s běžným počtem výtisků. To však nestačilo. P. Pavel nechal vytisknout další výtisky. Tím chce pomoci podpořit stavbu kostela a kláštera sester karmelitek v Drastech u Prahy.

Zdeněk Vích

Oslava Doby stvoření

Od 1. září do 4. října se v Praze a okolí uskuteční multizánrový festival Take Care. Událost inspirovaná encyklikou Laudato si' nabídne několik desítek kulturních akcí, modlitebních setkání i praktických workshopů. Program má za cíl reflektovat ekologická témata a podněcovat k aktivní naději.

Tým festivalu zve k účasti na oslavě Doby stvoření. Toto období každoročně začíná Dnem modliteb za péči o stvoření 1. září a končí 4. října na svátek sv. Františka. Je vhodnou příležitostí k vyjádření radosti nad krásou fyzického světa a přírodního bohatství, stejně jako k promýšlení závažných ekologických otázek naší doby. Cílem festivalu je upozorňovat na naléhavost těchto otázek a také podněcovat k aktivní naději v pozitivní změnu.

Festival bude zahájen 1. září na nádvoří františkánského kláštera u kostela Panny Marie Sněžné na Jungmannově náměstí. 4. října bude zakončen ekumenickým setkáním organizovaným Uměleckou platformou Karavana. V mezičase proběhne celá řada akcí pořádaných na více než třiceti místech v Praze a okolí. Mezi spolupracujícími organizacemi bude například Akademická farnost Praha, klášter Fortna nebo klášter Pražského Jezulátka. Výtvarnou scénu zastoupí například galerie Jilská 14 nebo Ateliér radostné tvorby. Praktické workshopy zajistí Cirkulární dílna v Kampusu Hyberská. Dalšími programy přispěje také Městská knihovna v Praze nebo Skautský institut. V nabídce budou také divadelní představení, přednášky či diskuze. Program akcí najdete na www.festivaltakecare.cz.

Dominik Obruča

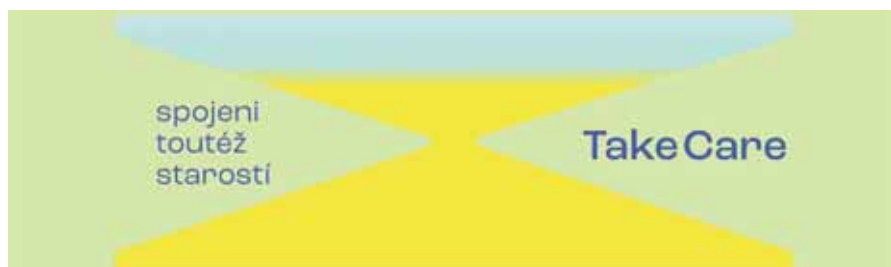
Tichý víkend pro ženy

Schönstattské hnutí nabízí ženám různého věku, stavu a vyznání strávit společný víkend duchovního i tělesného odpočinku. Program doprovází kněz P. Rousek. Akce se koná dvakrát do roka na poutním místě Rokole. Nejbližší termín je 11. až 13. října 2024.

Přijedeme se svými starostmi, těžkostmi, nepohodou, unavené tělesně i duševně. Přijedeme si odpočinout a načerpat z pramene. Obnovit sílu a touhu vytrvat na své cestě životem. Dotazy a přihlášky posílejte na [mail emote@seznam.cz](mailto:emote@seznam.cz) a sledujte web schoenstatt.cz.

Jaroslava Danielová

O georizicích s Vojtěchem Ettlerem

ZAMYŠLENÍ

„Myslím, že řada lidí vnímá, že četnost a intenzita některých negativních přírodních procesů se zvyšují. Každou chvíli slyšíme o nějakých přírodních katastrofách, které se často dějí nejen ve vzdálených koutech zeměkoule, ale i za našimi humny,“ popisuje situaci současných georizik profesor z Ústavu geochemie, mineralogie a nerostných zdrojů PřF UK Vojtěch Ettler. Pod jeho vedením se na přírodní a antropogenní georizika zaměří nový projekt podpořený operačním programem Jana Amose Komenského.

Foto: Petr Jan Juračka

Vojtěch Ettler.

● **Za posledních sto let vzrostla průměrná teplota na Zemi o více než jeden stupeň. Pocítí vůbec člověk tento rozdíl?**

Klima je řízeno zejména slunečními cykly a koloběhem uhlíku a funguje v cyklech o různé délce (2-3 roky, 5-6 let, 11, 40, 90 až 400 000 let). Ukazuje se, že vliv činnosti člověka se začíná v klimatu na Zemi více projevovat od 70. let 20. století. Klimatický systém Země má velkou setrvačnost a velkou roli v něm hraje teplota oceánu. V různých částech světa se projevuje různě. Já ale myslím, že každý z nás už dnes klimatickou změnu trochu cítí na vlastní kůži. Projevuje se třeba extrém v počasí: sucho střídají přívalové deště a povodně, změny přichází rychle po sobě a už si vlastně nedovedeme představit, že by nám dvoutýdenní dovolená úplně propršela, jako si to pamatují z dětství.

● **Během miliard let se na Zemi střídala teplá a studená období. Je to tak, že se nyní nacházíme v teplém období? Jak může vypadat náš život například za 50 let?**

V geologické historii existovala mnohá období, kdy bylo výrazně tepleji než

dnes, ale také v té době nežily stovky miliónů lidí v blízkosti pobřeží a nárůst mořské hladiny po tání ledovcového příkrovu vlastně „nikomu nevadil“. Že se nacházíme v teplém období asi nelze úplně přesně říct, i když se teplota zemského povrchu v průměru zvyšuje. Klíčové jsou zejména mořské proudy, které ovlivňují, jak bude vypadat počasí v různých částech světa. Modely pro

střední Evropu skutečně předpovídají, že zima bude kratší, chladné jaro možná zmizí, sněhové a dešťové srážky nebudou tak pravidelné, jak jsme byli dříve zvyklí, v počasí bude více extrémů. Uvidíme, jestli se do Čech „přestěhuje“ jižní Itálie. Klíčové je umět se na očekávané změny připravit: dobře hospodařit s vodou, půdou a přizpůsobovat zemědělství i naše lesy těmto změnám. Velmi doporučuji k tomuto tématu právě vyšlou knihu Zdeňka Vašků, Jiřího Svobody a Václava Cílka s názvem *Knih o klimatu zemí Koruny české*.

● **Jak to, že ale s problémy kolem sucha řešíme také povodně?**

Jsou to právě ty extrém, které nás asi čekají a které s klimatickou změnou přicházejí. Je pravděpodobné, že se u nás objeví další velké požáry, zejména tam, kde jsou proschlé smrčiny napadené kůrovcem. Velkým problémem je zejména šíření požárů do hustě obydlených oblastí a nebezpečí škod na majetku. Je ale třeba si uvědomit, že požáry a kontrolované vypalování se řízeně zakládají na mnoha místech ve světě (Středomoří, subsaharská Afrika, Austrálie) právě proto, aby se ekosystém zbavil přebytečné biomasy (trávy, opadu) a zamezilo se tak vzniku požáru, který by nás překvapil. Popel je vlastně hnojivo plné draslíku a fosforu. Viděli jsme to již pár týdnů po vzorkování v Českém Švýcarsku, jak se ekosystém sám a rychle obnovuje.

● **Další oblastí je znečišťování životního prostředí člověkem. Co má na tom největší podíl?**

Příroda regeneruje po požáru lesa velmi rychle. Fotografie z října 2022, několik týdnů po rozsáhlém lesním požáru v Českém Švýcarsku.

Foto: Vojtěch Ettler

Stále se v médiích hodně mluví o skleníkových plynech, které vznikají spalováním fosilních paliv. Ano, to je jistě klíčová věc, která má vliv na klimatický systém Země. Ale často zapomínáme na skryté nebezpečí látek, které mohou mít přímý vliv na zdraví člověka. Zatímco v rozvinutých částech světa už existuje legislativa týkající se známých toxických látek (například kovů nebo arzenu), nebezpečnost některých nových organických toxinů se teprve zkoumá. Jednou z těchto skupin látek jsou perfluorované uhlovodíky, které známe jako teflon a jemu podobné sloučeniny. Mají skvělé vlastnosti, ale biochemické výzkumy ukazují, že narušují metabolické dráhy v lidském organismu a fungování žláz s vnitřní sekrecí. Legislativa v zákazu těchto typů látek je bohužel vždy krok pozadu za výrobci, kteří snadno vymyslí jejich nové funkční modifikace, ale dlouho trvá, než se ověří a prokáže jejich nebezpečnost. V našem projektu máme celý tým, který se zabývá riziky souvisejícími s cyklem těchto látek v životním prostředí.

● Je svět připraven opustit uhlí, plyn a ropu?

Zdá se, že v Evropě a USA bychom to chtěli. Ale tak snadno to nepůjde, moderní společnost je na fosilních palivech velmi závislá. Moc se mi líbí knihy kanadského badatele českého původu Václava Smila, který pracuje se skutečnými daty a ukazuje, že řada politiků či environmentálních aktivistů by si měla zopakovat základy fyziky, chemie a biologie (například kniha *Číslo nelžou*). V jedné kapitole říká, že stavět větrné elektrárny je pěkné, ale jakpak nás asi zbaví fosilních paliv? Na stavbu větrné elektrárny potřebujeme beton, ocel, kompozitní materiály, kovy běžné i speciální. Pro výrobu cementu i oceli využíváme fosilní paliva (třeba koks vyrobený z uhlí), lopatky větrné turbíny vyrábíme nejčastěji z kompozitů pryskyřice vyztužené skleněnými vlákny, a k tomu potřebujeme ropu nebo zemní plyn. Jaká je uhlíková stopa za transportem všech materiálů lodní a automobilovou dopravou a co vše je za výrobou mědi a dalších kovů na přenos proudu ani nemluví. Je také třeba si uvědomit, že Čína ani Indie se uhlí a dalších fosilních paliv jen tak nevzdá.

Možná bych přidal ještě jednu svou čerstvou zkušenost ze Zambie. Letos málo pršelo a v přehradě Kariba, kte-

Požár lesa v oblasti Itezhi-Tezhi, Zambie.

Foto: Vojtěch Ettler

rá zajišťuje většinu elektrické energie pro Zambii i okolní země, je málo vody. Elektrina je potřeba zejména pro průmysl, a proto se jí nedostává pro běžné občany. Proud se vypíná na 6 až 8 hodin denně a počítá se s tím, že se to vysplhá až na 13 hodin denně. Zambijská vláda nedávno rozhodla, že je třeba v některých částech s rozsáhlými lesními porosty zamezit výrobě dřevěného uhlí, protože jeho výroba a používání způsobuje významné emise skleníkových plynů. Dalším důvodem je také zachování lesů, které lépe zadržují dešťové srážky a potažmo tak odteče více vody do řek a do přehrad. Jenže když nejde proud, na čem si uvaří i lidé ve městech, když nebudou mít k dispozici ani dřevěné uhlí? Na vsi nic jiného než jednoduché topeniště na dřevěné uhlí stejně nemají. Ti, kteří si to mohou dovolit, instalují diesellové agregáty, aby mohli využívat elektrické spotřebiče a při blackoutu svítit. Ale pak velmi významně rostou emise ze spalování nafty, takže je to celé začarovaný kruh.

Foto: Vojtěch Ettler

● Váš projekt má mimo jiné za cíl navrhnout zmírnění dopadu georizik. Jak by se získaných poznatků mohlo využít?

Georizika jsou vlastně všechny přírodní i člověkem způsobené události nebo procesy na povrchu Země, které mohou být rizikové pro ekosystémy, člověka, společnost nebo infrastrukturu. Může sem patřit i sopečná činnost nebo zemetřesení, které v našich oblastech nejsou příliš aktuální (třeba v Itálii nebo Řecku už ano), ale i celá řada procesů ovlivněných právě změnou klimatu, za kterou je člověk také částečně zodpovědný: zvýšená eroze a rizika sesuvů, extrémní srážkové události a bouřky, povodně, sucha, lesní požáry, změny ve skladbě lesních ekosystémů související s nárůstem teploty. A to nemluvíme o rizicích, která člověk způsobuje přímo, třeba znečištění zejména v oblastech světa, kde neexistuje environmentální regulace. My se pokoušíme těmto procesům porozumět, i když víme, že jsou ze své podstaty velmi složité. A právě proto potřebujeme dát dohromady odborníky z různých specializací, abychom to vše byli schopni rozklíčovat. Výsledkem by měly také být nástroje (například modely) pro lepší předpověď rizikových událostí, které by mohla využít státní správa, například Český hydrometeorologický ústav – ten je naším důležitým partnerem. Také se pokusíme vyvinout technologie pro recyklaci odpadů za účelem znovuzískávání surovin, které jsou v odpadech obsaženy, nebo inovativní postupy, které pomohou v likvidaci znečištění způsobeného člověkem.

Za rozhovor děkuje
Magdalena Broschová

1. Přírodovědci.cz – Magazín Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy 04/2023, str. 7.

Vzácnost života s Bohem

ČLOVĚK V DNEŠNÍ DOBĚ

Obdivuji, s jakým klidem zvládá Ludmila Bukovanská i složitá jednání v pražském Centru Mariapoli, kde pracuje, při ubytování, tlumočení a dalších činnostech... Určitě má nějaký „fígl“ nebo „vychytávku“, kterou by nám mohla poradit.

● *Pověz nám nejprve něco o své rodině...*

Pocházím z Liberce, z křesťanské rodiny. Mám jednu o rok mladší sestru. Rodiče, kteří jsou již v nebi, nás vychovávali k otevřenosti pro druhé. Ne teoreticky, ale příkladem svého života.

Maminka se po dlouhé roky starala o babičku, tatínkovu maminku, která trpěla těžkou stařeckou demencí. Dokázala si všimnout, co kdo potřeboval. Například si vzpomínám, jak jsme jednu zimu se sestrou chodily nosit uhlí třídní učitelce, která byla delší dobu nemocná.

Nedaleko od nás žila jedna nevidomá paní. Bydlela u hlavní silnice a v zimě, když napadl sníh a radlice protahovala silnici, cestička k jejímu domu skončila v závěji. Maminka si toho všimla a od té chvíle jsme se všichni, včetně tatínka, střídali a s lopatou chodili vyhazovat sníh. Navázali jsme s ní přátelství a se sestrou jsme se střídaly v úklidu jejího bytu. Později, když k ní chodili její další nevidomí přátelé, jsme jim chodily číst knížku na pokračování.

Často jsme jezdili i do rodiště maminky, do horské chaloupky v Podkrkonoší, nedaleko Vysokého nad Jizerou, k dědečkovi a k babičce. Tam jsme se sestrou trávily šťastné chvíle uprostřed krásné přírody. Náš domov byl vždy otevřený pro každého.

● *Co tě formovalo v duchovním životě?*

Když jsem vycházela základní školu, začala jsem se účastňovat setkání mládeže ve farnosti. Společenství se rozrůstalo nejen o naše vrstevníky z Liberce, ale i o mnoho studentů z celého Československa, kteří studovali na textilní fakultě. Ve farnosti jsme měli výborného mladého kněze ze Slovenska a díky němu jsme poznávali, že evangelium lze také žít a dokonce že se podle něho můžeme v životě povzbuzovat i sdílením svých zkušeností. Byl to pro mě veliký objev! Postupně jsem pochopila, že ve společenství nemohu jenom pasivně přijímat, ale mohu také dávat. Dělit se o to, co se mi povedlo a také o to, co se mi třeba nepovedlo. Toto sdílení upevňovalo naše vztahy a na setkáních jsme často zakoušeli Ježíšovu přítomnost podle jeho příslibu: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“

Tento život nám dodával sílu a odvalu i v těžších chvílích. V té době nebylo jednoduché přiznat se k víře a byla pří-

ležitost určitým způsobem pro víru i něco vytrpět. Já jsem například z tohoto důvodu nedostala doporučení na školu. Chtěla jsem se jako moje maminka stát učitelkou v mateřské škole. S náboženským přesvědčením to ale možné nebylo. Když mi to ředitel sděloval, nebylo mi lehké, ale vzpomněla jsem si na větu z evangelia: „Kdo se ke mně přizná před lidmi, i já se přiznám před svým Otcem v nebi.“ To bylo silnější, protože jsem vzácnost života s ním již zakusila. Stala jsem se zdravotní sestrou a pracovala jsem v Liberci na hemodialýze.

● *Jaká byla tvoje cesta k zasvěcenému životu?*

Nad tím, jaké je moje povolání, jsem přemýšlela již dlouho a modlila jsem se za to. Přesto, že mě přitahoval život v rodině, cítila jsem Jeho volání k zasvěcenému životu. Neměla jsem ale odvalu dát Bohu souhlas. To rozhodnutí a síla říci Bohu: „Tady jsem, a jestli chceš, tak se ti dávám“, jsem poprvé svobodně vyslovila po prvním diecézním setkání v Litoměřicích v roce 1991, na jehož přípravě a průběhu jsem se podílela. Tam jsem pochopila, že mě Bůh volá do ještě širší rodiny, než by byla ta moje přirozená.

Protože jsem poznala spiritualitu Hnutí fokoláre, přitahovalo mě to právě tam. Po nějakém čase jsem se přestěhovala do Prahy, abych mohla více poznat život v komunitě fokoláre. Po několika letech jsem odešla do Loppiana blízko Florencie na dvouletou formační školu, kde jsme zažívaly opravdovou mezinárodní zkušenost. Žila jsem v malé komunitě běžný život jako v rodině spolu s dalšími jedenácti děvčaty, každá z jiné země. Naše zvyklosti, způsob dělání běžných věcí i způsob přemýšlení byly zcela odlišné. Ale díky úsilí překonat vše láskou, která mnohdy procházela láskou k Ježíši na kříži, jsme udělaly zkušenost, že jednota je i přes všechnu různost možná. Bylo to cvičiště života, nesené obrovskou dávkou duchovní potraviny, kterou jsme zároveň dostávaly na hodinách studia teologie a skrze charisma Chiary Lubichové, zakladatelky Hnutí fokoláre.

Ludmila Bukovanská nyní žije ve fokoláre v Praze-Vinoři.

Se sestrou a rodiči.

● Co pak následovalo?

Poté jsem prožila rok v pražském fokoláre. Ale protože právě v té době těžce onemocněla moje maminka, střídala jsem se se sestrou v péči o ní. Společně jsme ji doprovodily až do nebe. Následovaly krásné tři roky v Brně. Přišla jsem tam původně, abych pomohla s péčí o těžce nemocnou maminku jedné fokolárinky – Míši. Tato okolnost nahrála tomu, že v Brně mohlo vzniknout nové fokoláre. Byla to krásná zkušenost, kterou jsme prožívali společně s fokolárinými, kteří v Brně již fokoláre měli. Pracovala jsem v dentální ordinaci jako zdravotní sestra a se svým šéfem – lékařem máme do dneška hezký přátelský vztah.

Od roku 2003 začalo mé nové dobrodružství spojené s Vi-noří. Byla jsem požádána, abych pomohla při začínajícím fungování Centra Mariapoli a tato zkušenost trvá dodnes.

● Máš nějakou zajímavou zkušenost s některým klientem Centra Mariapoli? Řada hostů se k vám vrací, protože se cítí dobře a přijatí. Také organizujete řadu kongresů - jak celostátních tak celosvětových!

Zkušeností je za ta léta opravdu dlouhá řada. Musím ale říct, že se vždy jednalo o zkušenost společnou. Od začátku jsme zde pracovali jako tým, kterému záleželo na tom, abychom zde mohli vytvořit takové prostředí, aby se u nás návštěvníci nějakým způsobem mohli dotknout Boží přítomnosti. Jednak aby se setkali s něčím pěkným, protože Bůh - krása se dotýká i skrze hezké prostředí. A také aby se setkali s harmonickými vztahy, které by vyzařovaly Jeho přítomnost. Snad se nám to do určité míry daří, protože se často setkáváme s tím, že hosté říkají, že u nás na ně dýchá pokoj a atmosféra, kterou jinde necítí. Někteří se vrací a říkají, že jsou zase doma. Vztahy jsou tím nejdůležitějším, co druhé oslovuje. Mnohdy dojde i na hovory o víře...

Pořádají se zde v rámci Hnutí fokoláre setkání, která jsou mnohdy mezinárodní, Centrum Mariapoli ale využívají i další organizace - například celosvětový kongres mladých lékařů z oboru angiologie. Vrací se i skupiny s lidmi se zdravotním postižením - rádi využívají toho, že celý objekt je bezbariérový. Jezdí k nám i skupiny vojáků z Německa, se svými evangelickými vojenskými kaplany.¹ Snažíme se také o spolupráci s obcí, například po vypuknutí války na

Ukrajíně jsme dali k dispozici část ubytovací kapacity pro uprchlíky.

● Sleduješ celoevropskou aktivitu Společně pro Evropu. Co bys o ní řekla?

Iniciativa Společně pro Evropu je volné sdružení hnutí a komunit z různých církví. Vloni na podzim jsme se zúčastnili společně s přáteli ze Schönstattského hnutí inspirativního setkání v rumunském Temešváru.²

Tato iniciativa nás vede i ke vzájemnému propojování se mezi hnutími v rámci České republiky. Snažíme se podpořit modlitbou nebo i osobní účastí na akci druhého hnutí. Například o Vánocích jsme šli pomoci Hnutí Sant'Egidio při vánočním obědě pro lidi bez domova.

● Také máš řadu ekumenických kontaktů...

Několik kontaktů a přátel na ekumenickém poli mám. Jedním z nich je i kazatel Církve bratrské ThDr. Pavel Černý. Vždy je velmi obohacující dívat se na společnost a život kolem nás z jiného úhlu pohledu. Před Vánocemi jsem se zúčastnila bohoslužby v jeho farnosti ve Stodůlkách, kam byl pozvaný i představitel jednoho křesťanského společenství z Nazareta. Vyprávěl svoji zkušenost, jak společně s dalšími křesťany skrze konkrétní pomoc propojují lidi jak z židovského, tak i z palestinského prostředí. Konkrétní láska může bourat předsudky i hranice. Bylo to pro mě velmi silné svědectví.

● Na co všechno jsem se tě zapomněl zeptat? Třeba na koníčky?

Mám ráda přírodu, turistiku, běžky, ráda si zazpívám nebo zajdu na pěkný koncert.

Za rozhovor děkuje Petr Ettler

1. Viz Nové město 4/2024, str. 13.

2. Viz Nové město 2/2024, str. 22-23.

Dítě a mobil

VZTAHY, RODINA, SPOLEČNOST

Jak ovlivňuje dětství užívání mobilního telefonu? Jaká nastavit pravidla? Čemu by rodiče měli věnovat pozornost? O tom všem píše pro Nové město psycholožka a psycho-terapeutka Ilona Špaňhelová.

Když jsem napsala nadpis, hned mě napadlo rčení „Dobrý služebník, zlý pán“. Pokud se chceme podívat na to, jak děti používají mobil, je jistě důležité zamyslet se nad tím, jak jej používáme my rodiče.

DOSPĚLÝ - PŘÍKLAD PRO DÍTĚ

My jsme totiž velkým příkladem pro dítě. A tak se na chvíli zamysleme. Používáme mobil vždy jenom k tomu, když chceme něco zjistit, něco druhému napsat? Nebo jsme stále na WhatsAppu, na různých chatech, sledujeme na googlu, co je nového, co se stalo, na YouTube prohlédneme nové recepty, zajímavosti... A sledujeme to vždy tak, že komentujeme - beru si mobil, protože se chci podívat, jak hrála Sparta se Slavii? Nebo ho máme pořád v ruce a s roztržitěnou pozorností kontrolujeme novinky na mobilu a zároveň sledujeme nebo posloucháme druhého, co nám říká? Pak jej nesledujeme s pozorností, s respektem. Snad se nestane, že by druhý byl pak tak smutný nebo otrávený, že by ho tyto situace vedly k menší důvěře sdílet s námi svůj život, své radosti a starosti.

Je důležité, abychom i my, rodiče, měli svá pravidla a tato pravidla pak předávali dítěti. Pokud totiž neposloucháme, co nám chce říct manžel/manželka, protože jsme právě zaujatí něčím, co si čteme, nechťjme po dětech, aby odložily mobil, když si s nimi povídáme. Pokud odcházíme od stolu při jídle, protože nám někdo volá, pak možná nevědomky dáváme dítěti příklad, že je pro nás tento „někdo“ důležitější než samo dítě. Možná totiž i po něm chceme, aby neodcházel od stolu, nebralo si k němu mobil. Jaký důvod má tedy rodič, že to dělá?

Pokud tedy nečekáme nějakou důležitou zprávu - z nemocnice, z úřadu, ze

školy... máme nechat mobil zvonit (ještě lépe jej ztlumit) a až dojdeme, tak poté se k němu vrátit a zavolat na ono číslo, pokud to tak vyhodnotíme. Pokud je to číslo neznámé, zřejmě se nám ozve samo, když bude někdo něco potřebovat.

Tím, že dodržujeme my dospělí určitý režim spojený s mobilem, předáváme tento režim i dítěti.

REŽIM

Jaký režim to má být?

Vždy pro nás má být důležitější člověk a osobní kontakt s ním. Máme si udělat režim pro používání mobilu a na tomto režimu se domluvit.

Je velmi vhodné si s dítětem tento režim nastavit předtím, než mu darujeme první mobil. A jasně to komunikovat v celé rodině. Nastavení má být na obou rodičích - na jejich domluvě. Pokud je

dítě starší, má mít při tomto nastavování poradní hlas.

Například, když přijde dítě ze školy, je možná unavené a chce strávit 20 minut času nicneděláním a dívat se na mobil, je to v pořádku. Rodič má vědět, na co se dítě dívá, má s ním mluvit, co vidělo, co bylo zajímavé a má omezit stránky, na které se dítě dívat nesmí. Má se domluvit na rodičovské kontrole, která omezí dítěti čas a přístup k různým aplikacím a stránkám na mobilu.

Dítě má dostat svůj první mobil kvůli nějakému důvodu - například, když začne chodit samo ze školy domů a chceme s ním mít kontakt, jakousi jistotu, že došlo domů.

Naše nejmladší dítě začalo chodit domů samo na konci první třídy, čili v tu chvíli dostalo svůj první mobil.

Když dítě dostane mobil, je vhodné mu i říct, jaký čas na něm může strávit a případně hned nastavit i onu rodičovskou kontrolu. Světová zdravotnická organizace vydala doporučení, aby dítě do 5 let nebylo na telefonu, tabletu více než hodinu denně.

I když je dítě větší, chodí na druhý stupeň základní školy, doporučuji mu, aby nebylo na telefonu, tabletu více než dvě hodiny denně. I kvů-

Ilustrační foto: Unsplash

li jeho psychickému zdraví se také doporučuje, aby mobil odložilo nejpozději dvě hodiny před spaním.

Čili je důležité, aby dítě nespalo s mobilem v posteli, nemělo ho na nočním stolku. Proč? Je to určité lákadlo, které ho může přitahovat, aby se podívalo, sledovalo, kontrolovalo, zda mu někdo nenapsal...

Zkusme se nad tím zamyslet i my dospělí. Když máme na pracovním stole mobil, možná i při pracovních schůzkách, tak se sem tam podíváme, zda nám někdo nenapsal nebo nevolal.

Pak se plně nesoustředíme na to, co nám druhý říká, co se řeší...

Důležité odložit mobil před spánkem je také proto, aby dítě nešlo spát s plnou hlavou zážitků, vjemů, postřehů, slov, co kdo řekl, udělal. Chce to čas, aby tyto zážitky dítě vstřebalo, mluvílo o nich...

PŘEMOCT SE

Důležité je vést dítě k práci se svou vlastní vůlí čili schopností přemoct se. Tato vůle se projevuje v mnoha věcech. Dítěti se nechce jít si uklidit stůl, vyklidit myčku... Tam je zapotřebí, aby zapnulo svoji vůli. Vůle je důležitá i pro odložení mobilu. Mluvme s dětmi o vůli, jakou ji máme my, jakou ji má dítě a jak s ní pracovat.

Mluvme o tom, co dětem pomáhá, aby se od mobilu odtrhly. Je tady rodič, který přišel domů a dítě s ním chce strávit čas, chce s ním sdílet zážitky z daného dne, nebo se chce zavřít v pokoji a dělat si tam, co ono samo chce? A proč je to tak? Kdy došlo k tomu, že je to tak, co to ovlivnilo?

SPOLEČNÝ ČAS RODIČE S DÍTĚTEM

Jak sdílíme společný čas my rodiče a dítě? A máme tento společný čas?

DÍTĚ A ŠKOLA

Já bych byla osobně pro to, aby se mobility ve škole zakázaly. Víím, že hlavně spousta dětí se mnou nebude souhlasit. Pokud by se něco dělo, učitel má vždy číslo mobilu na rodiče a může mu dát vědět...

Pokud se totiž zakáže používání mobilu ve vyučování (někde je to stále dovoleno), zakáže se mobil o přestávkách, možná to bude zpočátku pro děti „hrozné, blbě“. Kdo ví, jak a čím si čas o přestávkách nahradí. Bude to hrou

Ilustrační foto: Atulhost.com

ping-pongu? Bude to vzájemným povídáním? Bude to hrou stolních her, které budou ve třídě?

Co se díky tomu může stát? Může se rozprout slovní interaktivní komunikace mezi dětmi, může se rozprout zájem jednoho o druhého, pozornost ke druhému, částečné sdílení života jednoho s druhým. Dítě se pak může stát méně sobeckým, veselejším, spontánnějším.

I když je dítě na mobilu, na sociálních sítích, je vhodné, aby tyto aktivity vyvažovalo sportovním vyžitím. Během, fotbalem, jízdou na kole... čímkoliv, co by mu pomohlo rozhýbat celé tělo. Aby nebyla aktivní jen hlava, ale celé tělo, abychom hlavu nepřetěžovali, ale dali možnost i tělu k rozhýbání.

I v poradně vidím u náctiletých dětí velkou souvislost mezi vysokým užíváním technologií a psychickými potížemi. Znáím děti, které tráví mnoho hodin denně na mobilu, při hrách. Nosí si jídlo do pokoje, netráví společný čas

s rodinou, mají zanesené pokoje talíři, špínou, odpadky, špinavým oblečením... usínají velmi pozdě a s mobilem v posteli. I kvůli této zvyklosti jsou více citlivé, popudlivé, neurotické, vzteklé, nedůtklivé.

Důležité je, aby si s nimi rodiče promluvili, ukázali jim svůj příklad, byli v pravidlech jednotní a láskyplně pevní.

SOCIÁLNÍ SÍTĚ

Doporučuji, aby sociální sítě Tik tok, Instagram, Snapchat ... napřed navštívil rodič sám. Musel by si založit sám účet a zřejmě by mu tyto sítě nabídlý něco jiného, než by nabídlý dítěti.

Nebo je vhodné, aby se rodič podíval na tyto sociální sítě u někoho jiného a podle toho posoudil, zda jsou pro jeho dítě vhodné. Já sama bych například přístup k Tik toku dítěti vůbec nedovolila, protože příspěvky na něm jsou z mého pohledu velmi rozmanité, mnohdy nevhodné, zavádějící.

Doporučuji rodičům zvážit, kdy a na jakou sociální síť dovolit dítěti přístup. Zda od 13 let nebo později nebo vůbec. Důležité je, aby měl rodič připravené pádné argumenty, z jakého důvodu to nedovoluje.

Velmi záleží na zralosti dítěte, na otevřenosti dítěte a rodiče v komunikaci a na vzájemném vztahu a respektu.

A tak znovu chci zopakovat to, co jsem napsala v úvodu - **mobil je dobrý sluha, zlý pán.** Mluvme s dítětem o tom, co to pro nás rodiče a pro dítě znamená. A nezapomeňme na to, že to, co vytváří náš vztah s dítětem, je třeba posilovat a dávat tomu prostor a čas.

Ilona Špaňhelová

I v poradně vidím u náctiletých dětí velkou souvislost mezi vysokým užíváním technologií a psychickými potížemi.

Mobily a děti v naší rodině

VZTAHY, RODINA, SPOLEČNOST

Ilustrační foto: Pixabay

RODIČOVSKÁ KONTROLA

Máme čtyři děti. Dcerám jsme první mobil pořídili asi v páté třídě. Máme zkušenost, že ho vždy používaly hlavně jako komunikační kanál a na poslech hudby. Nastavili jsme „family link - rodičovská kontrola“. Od patnácti let ji mají zrušenou, protože nezklamaly naši důvěru a to snad potrvá i dál.

Kluci jsou mladší, takže ještě vlastní mobil nemají. Vidíme ale, že pro ně je to lákadlo už teď, zejména na hry a pouštění různých videí. Takže na nás žebrají o půjčení „aspoň na chvilku“. Vnímáme, že jsou pak vzteklejší a jakoby mimo realitu. Určitě je tedy čekají podobná pravidla a spíše přísnější, vzhledem k tomu, jak je to k mobilu táhne. K.

CO NEZVLÁDÁME „OŠÉFOVAT“

Jsme velká rodina a mezi našimi dětmi je značné věkové rozpětí. Nejsme zastánci restrikcí, tak jsme nejprve u dětí nějaká přísnější pravidla nenastavovali. Zavedli jsme ale vypnutí mobilů do

22 hodin. Zdá se nám, že nejnáročnější věk pro užívání mobilů je kolem 10 až 12 let, kdy se děti těžko od displeje odtrhávají. V pozdějším věku už žádná naše pravidla nepřijímají, ale podle nás je důležité nacvičovat sebekázeň od mladšího věku, a to nejen v oblasti mobilů. I když jsme doteď pro tuto oblast nenašli ten správný klíč a různě bojujeme, po zkušenosti se staršími dětmi jsme u těch mladších důslednější a dovolujeme jim jen 20 minut denně. Po prázdninách dostane mobil naše třeťačka, ale nebude v něm mít přístup k internetu.

Tím, že máme hodně dětí a povinností, nemůžeme míru času na mobilu úplně ohlídat a děti naší nepozornosti často využívají. Ale to, co nezvládáme „ošéfovat“, se učíme svěřovat blahoslavenému Carlovi Acutisovi a Panně Marii. E.

VEDENÍ K ZODPOVĚDNOSTI

V naší rodině dítě dostává vlastní mobil ve čtvrté třídě. Stanovili jsme čas strávený hraním her na mobilu. Nejpr-

ve to bylo 30 minut, ale s věkem dětí se tato doba hůř kontroluje a dost prodlužuje. Děti mají v mobilu přístup k internetu, ale ze sociálních sítí mají jen WhatsApp. Nechceme, aby se s telefonem zavíraly v pokojíčku, ale máme v kuchyni jednu policičku, kam všichni mobil odkládáme.

Nedávno jsme se synem řešili, že často využije naší nepřítomnosti k tomu, aby byl na internetu nebo hrál hry. Vyprávěla jsem mu, že já jsem svůj první mobil měla až po střední škole, a tak nevím, co je dětství s mobilem. Tudíž mu ani neumím poradit, jak získat odstup. Říkala jsem mu, že se mnohokrát stane, že bude někde bez nás rodičů a bude mít u sebe mobil. Že je jen na něm, jak se k tomu postaví a on sám si musí určit míru a uvědomit si, co mu mobil dává a bere. Měla jsem radost, že tentokrát jsme si mohli říct naše názory v klidu. B.

DOVOLENÁ BEZ MOBILU

Kamarádi nám jednou na týden půjčili chatu s bazénem na kraji obce u lesa. Čekala nás tedy velmi lákavá dovolená tehdy ještě s malými dětmi. Ráno výlet, poté uvařit oběd, odpoledne u bazénu a večer nějaký film. Prostě paráda. Kromě plen, nočníku,... a dalších nutných věcí, které člověku zaberou zavazadlový prostor v autě, ať je jakkoli velký, jsme si sbalili i notebook a mobily, protože je prostě dobré občas vypnout a v rámci relaxace odplout do světa virtuálního.

Když jsme dorazili a vybalili své věci, došli jsme ke zjištění, že na chatě pochopitelně není wifi, ale ani mobilní signál, a tak jsme byli i bez dat. Takže konec nadějí na únik od dětí a reality. Mobil se dal použít jen jako těžítka či podložka pod nohu stolu. Byli jsme tak odkázáni jen na sebe. Zdá se to jako v zásadě normální a skvělá příležitost být si blíž, ale...!

První dny bylo cítit, že jsme více podráždění a občasné uvolnění v podobě kouknutí se na notifikace mobilu nám velmi chybělo. Tedy někomu více a jinému méně. Byli jsme odkázáni na hry a na neustálý kontakt s ostatními členy rodiny. Chvilí jsme dokonce i zvažovali, že to prostě všechno zabalíme, protože „co tady???“. Kouzlo se dostavilo po dvou dnech, kdy se to zlomilo a začali jsme si sebe opravdu užívat a ještě dlouho po skončení této dovolené jsme na ni vzpomínali. J.

Na hraně mezi dvěma světy

POSEZENÍ SE SESTROU CYRILOMETODĚJKOU

BÝT UČITELEM - BÝT ČLOVĚKEM

Na svátek sv. Ludmily (16. září) se v naší zemi slaví Den církevního školství. O zkušenosti se školstvím, ale i se společenstvím sester se s námi rozdělila sestra Hedvika (Ludmila) Šimšíková z Brna. Je provinční představenou České provincie Kongregace sester sv. Cyrila a Metoděje, která je zřizovatelem Cyrilometodějské církevní základní školy a Cyrilometodějského gymnázia a střední odborné školy pedagogické Brno.

● Jaký máte vy osobně vztah ke školství?

Možná, že s trochou nadsázky můžu říct, že školám, které jako sestry zřizujeme, patří kus mého srdce... Prožila jsem v nich jako učitelka 30 let života, a i v současné době tvoří podstatnou a důležitou část mé služby.

Musím přiznat, že na začátku svého řeholního života jsem učitelkou vůbec být nechtěla a ani jsem o tom nikdy neuvažovala. Myslela jsem si, že budu pracovat u mentálně postižených dětí, kde, jak jsem věděla, sestry cyrilometodějky pracovaly.

V roce 1991, kdy jsem po maturitě na gymnáziu a následném noviciátu u sester „cyrilek“ přišla do Brna, byly našemu společenství v první vlně restitucí vráceny obě budovy na Lerchově ulici a tím se nám, sestrám, otevřela možnost vrátit se k jednomu z poslání naší

Sestra Hedvika (Ludmila) Šimšíková.

Foto: archiv s. Hedviky

Kongregace - výchově a vzdělávání dětí a mládeže.

Za tímto účelem byla zřízena Cyrilometodějská církevní základní škola, ve které jsem spolu s dalšími třemi sestrami od jejího založení pracovala. Nejprve dva roky ve školní družině a od roku 1994 jako učitelka na prvním stupni. Svoji práci jsem postupem času vnímala jako veliký dar od Pána. Byla jsem vděčná rodičům za důvěru a Bohu za příležitost poznat děti ve věku, kdy jsou ještě děti, na nic si nehrají a nic neskrývají. Bavilo mě poznávat, v čem jsou jedinečné, a pomáhat jim překonávat to, co jim nejde... vidět je růst. Byla a je to moje radost.

Velikou měrou mi k prožívání radosti z učení pomohl a důležitým osobním vzorem pro mě byl pan profesor Hejný, který mi ukázal, že být učitelem znamená především BÝT ČLOVĚKEM.

● Jak vnímáte místo vás sester ve škole?

Působíme na obou našich školách napříč profesemi. Jsme učitelky a vychovatelky, zapojujeme se do provo-

zu, pracujeme v kanceláři. Všude, kde jsme, pracujeme v hábitech. Každý, kdo se s námi ve škole setká, ví, kdo jsme, a ví, koho se snažíme do života škol přinášet. Myslím, že to je náš úkol. Posvěcovat místo, kde pracujeme, a podporovat vzájemné vztahy napříč školou... Velikými pomocníky jsou nám v tom kněží - naši spirituálové.

● Co děti a rodiče očekávají od toho, že budou chodit do církevní školy a co se jim snažíte nabídnout?

Posláním CM škol je poskytnout dětem a mladým lidem kvalitní výchovu a vzdělání opírající se o křesťanské hodnoty.

Cílem je vytvořit bezpečné a podporující prostředí, které umožňuje formování osobnosti každého jednotlivce, rozvíjí schopnost komunikace, spolupráce, ochotu ke vzájemné pomoci a podpoře a klade důraz na hledání smyslu života, na úctu k člověku, jeho svobodu a důstojnost.

Moc mě těší, že pro některé se naše škola stala „rodinnou školou“, kde už vzděláváme další generaci.

● Jaké máte další plány? Co vám leží na srdci?

O prázdninách Kongregace sester začala se stavbou mateřské školy. Je to projekt připravovaný řadu let a s Božím požehnáním a finanční podporou evropských fondů a města Brna se konečně začne realizovat. Školka s kapacitou 50 dětí bude součástí areálu našich škol na Lerchově ulici.

Stavbu a všechny záležitosti s ní spojené jsme svěřily Panně Marii, Matce Naděje, protože DĚTI JSOU NAŠE NADĚJE...

● Práce ve školství je náročná. Co vám pomáhá zvládat nesnadné situace?

Vnímáme, že s přibývajícím věkem a postupujícím školním rokem se čím dál víc těšíme na prázdniny. Naše dny se zklidní, a i denní režim je vlnitější, můžeme vstávat o chvilku později. Jsme víc spolu, máme více času na modlitbu, na osobní setkání s přáteli, pěkné knížky, procházky, zmrzlinu... Myslím, že to, co je nejcennější, je společenství nás, sester. Tak jako v rodině, pokud se věci řeší společně, jsou snazší, tak také společenství a vzájemná blízkost (osobní i v modlitbě) pomáhá zvládnout to, co je těžké a náročné.

Za rozhovor děkuje
Ludmila Šturmová

Areál škol s hřištěm.

Foto: Tomáš Živna

„To slovo však musíte uvádět ve skutek, a ne abyste ho jenom poslouchali. To byste klamali sami sebe.“

(Jak 1,22)

SLOVO ŽIVOTA

Září 2024

Téma poslouchání a uvádění ve skutek je hlavním tématem, které autor verše na tento měsíc zdůrazňuje. List Jakubův totiž pokračuje: „Kdo se však důkladně zahledí do dokonalého zákona svobody a přitom vytrvá, kdo není jen posluchač zapomnětlivý, ale skutečně podle toho jedná, ten v tom jednání najde svou blaženost.“ (Jak 1,25) A právě toto úsilí poznat jeho slova a žít podle nich nás osvobozuje a přináší nám radost.

Dalo by se říci, že biblický verš pro tento měsíc je sám o sobě důvodem praktikování Slova života, které se rozšířilo po celém světě. Jednou týdně a pak jednou měsíčně Chiara Lubichová vybírala jednu ucelenou větu z Písma a komentovala ji. Setkávali se, sdíleli si prostřednictvím zkušeností ze života plody toho, co slovo působilo, a vytvářeli sjednocené společenství, které v malém ukazovalo, jakého sociálního dopadu je žité slovo schopno.

„Tato iniciativa i přes svou jednoduchost významně přispěla ke znovuobjevení Božího slova v křesťanském světě 20. století“¹ a předala „metodu“, jak žít evangelium a vzájemně si sdílet jeho účinky.

„TO SLOVO VŠAK MUSÍTE UVÁDĚT VE SKUTEK, A NE ABYSTE HO JENOM POSLOUCHALI. TO BYSTE KLAMALI SAMI SEBE.“

List Jakubův navazuje na to, co Ježíš hlásal, abychom uskutetčovali a zakoušeli Boží království mezi námi – prohlašuje za blahoslavené ty, kdo slyší jeho slovo a zachovávají ho². Za svou matku a své příbuzné uznává ty, kdo slyší a plní Boží slovo³. Přirovnává slovo k semenu, které padne na dobrou půdu, tedy do duše těch, kdo slovu naslouchají dobrým a upřímným srdcem a uchovávají ho. Oni pak přinášejí užitek svou trpělivostí.⁴

„V každém svém slově vyjadřuje Ježíš všechnu lásku k nám,“ píše Chiara Lubichová. „Vtělujme ho, osvojujeme si ho a zakusíme, jakou životní moc vyzařuje v nás a okolo nás, když ho žijeme. Zamilujme si evangelium do té míry, že se v něj necháme proměňovat a budeme ho přelévat na ostatní. (...) Zažijeme osvobození od sebe sama, od svých omezeností, od našeho zotročení. A nejen to, budeme svědky revoluce lás-

ky, kterou Ježíš – svobodně žijící v nás – vyvolá ve společnosti, do které patříme.“⁵

„TO SLOVO VŠAK MUSÍTE UVÁDĚT VE SKUTEK, A NE ABYSTE HO JENOM POSLOUCHALI. TO BYSTE KLAMALI SAMI SEBE.“

Jak můžeme uvádět ve skutek toto slovo? Rozhlédněme se kolem sebe a udělejme vše, co je v našich silách, abychom se dali do služeb potřebným malými či velkými skutky vzájemné péče, proměňovali nespravedlivé struktury společnosti, bojovali proti násilí, podporovali gesta míru a smíření, rostli v citlivosti a jednali ve prospěch naší planety.

V našem životě a v životě společenství, v němž žijeme, i v naší práci tak vypukne skutečná revoluce.

Láska se projevuje v sociálních a politických činech, které usilují o budování lepšího světa. Z nasazení jedné malé komunity Fokoláre vůči nejzranitelnějším lidem bylo v Peru, v Lámudu, městě v peruánské Amazonii v nadmořské výšce 2 330 metrů, otevřeno Centrum pro seniory pojmenované po zakladatelce Hnutí.

„Centrum bylo otevřeno uprostřed pandemické krize a hostí padesát starších a osamělých lidí. Dům, nábytek, nádobí a dokonce i jídlo dostalo centrum darem od komunity, která žije v blízkosti. Byl to riskantní počín, který se neobešel bez potíží a překážek, ale v březnu 2022, když centrum slavilo první výročí, uspořádalo den otevřených dveří a oslavu, které se zúčastnili i političtí představitelé. Během dvoudenních oslav se přihlásili noví dobrovolníci, dospělí i děti, kteří se chtějí starat o osamělé babičky a dědečky a rozšířit tak svou rodinu.“⁶

*Patrizia Mazzola
a tým Slova života*

1. Ch. Lubichová, Parole di Vita, Introduzione, a cura di Fabio Ciardi (Opere di Chiara Lubich 5); Città Nuova, Roma 2017, str. 9.

2. Srov. Lk 11,28.

3. Srov. Lk 8,21.

4. Srov. Lk 8,15.

5. Ch. Lubichová, Slovo života na září 2006, taktéž v Parole di Vita, a cura di Fabio Ciardi (Opere di Chiara Lubich 5); Città Nuova, Roma 2017, str. 790.

6. Bilancio di Comunione 2022. Movimento dei Focolari, str. 67.

„Kdo by chtěl být mezi vámi veliký, ať je vaším služebníkem, a kdo by chtěl být mezi vámi první, ať je otrokem všech.“

(Mk 10,43-44)

SLOVO ŽIVOTA

Říjen 2024

Ježíš na cestě do Jeruzaléma připravoval už potřeby své učedníky na dramatickou událost svého umučení a smrti. Avšak ti, kteří mu byli nejbližší, to nedovedli pochopit.

Mezi samotnými apoštoly dokonce vypukl konflikt – Jakub a Jan žádali, aby mohli zaujmout čestná místa „v jeho slávě“¹, ostatních deset se rozhořčilo, začali si stěžovat a skupina se rozdělila. Tehdy Ježíš všechny trpělivě svolal k sobě a znovu jim odhalil šokující novinku svého poselství:

„KDO BY CHTĚL BÝT MEZI VÁMI VELIKÝ, Ať JE VAŠÍM SLUŽEBNÍKEM, A KDO BY CHTĚL BÝT MEZI VÁMI PRVNÍ, Ať JE OTROKEM VŠECH.“

V této větě z Markova evangelia se obraz služebníka-otroka stupňuje. Ježíš nás vede od postoje prosté dostupnosti v rámci úzké a bezpečné skupiny k naprosté vydanosti všem bez výjimky.

Je to zcela odlišný a protichůdný návrh ve srovnání s lidským pojetím autority a vlády, který patrně fascinoval samot-

né apoštoly a nakazil i nás. Může toto být tajemství křesťanské lásky?

„Jedno slovo evangelia není námi křesťany příliš zdůrazňováno: sloužit. Zdá se nám staromódní, nehodné důstojnosti člověka, který dává a který přijímá. A přece je v něm evangelium celé, protože je to láska. A milovat znamená sloužit. Ježíš nepřišel poroučet, ale sloužit. (...) Sloužit, sloužit si navzájem je křesťanství, a kdo ho jednoduše uskutečňuje – a to může dělat každý – ten udělal všechno. A není to ‚všechno‘, které zůstane samo, ale protože je živým křesťanstvím, stane se velkým požárem.“²

„KDO BY CHTĚL BÝT MEZI VÁMI VELIKÝ, Ať JE VAŠÍM SLUŽEBNÍKEM, A KDO BY CHTĚL BÝT MEZI VÁMI PRVNÍ, Ať JE OTROKEM VŠECH.“

Setkání s Ježíšem v jeho slově nám otevírá oči, jak se to stalo slepému Bartimaiovi v následujících verších.³ Osvoboduje nás od omezenosti našich představ, nutí nás přemýšlet o horizontech samotného Boha, o jeho plánu „nových nebes a nové země“⁴. On, Pán, který umývá nohy⁵, svým příkladem popírá strnulost služebních rolí, které naše občanská a někdy i náboženská společenství často vyhrazují sociálně slabším lidem.

Křesťanská služba tedy znamená napodobovat Ježíšův příklad, učit se od něj novému stylu společenského chování – plně se stát bližním každého člověka, ať už se nachází v jakémkoli lidském, sociálním či kulturním postavení.

Jak doporučuje Giovanni Anziani, metodistický pastor valdenské církve: „(...) Když vložíme svou důvěru a naději v Pána, který je služebníkem mnohých, Boží slovo nás žádá, abychom v našem světě a uprostřed všech jeho rozporů jednali jako šířitelé míru a spravedlnosti, jako stavitelé mostů smíření mezi národy.“⁶

Takto žil Iginio Giordani, spisovatel, novinář, politik a otec rodiny, v době poznamenané diktaturou. Svou zkušenost vyjádřil těmito slovy: „Politika je v tom nejdůstojnějším křesťanském smyslu služebnicí a nesmí se stát pánem – nesmí se stát ani zneužitím, ani nadvládou, ani dogmatem. V tom spočívá její funkce a důstojnost: být službou lidem, láskou k bližním v praxi – prvořadou formou lásky k vlasti.“⁷

Svědectvím svého života Ježíš navrhuje vědomou a svobodnou volbu: nežít už uzavřeni do sebe a svých zájmů, ale „žít bližního“ s tím, co cítí, nést jeho břemena a sdílet jeho radosti.

Všichni máme menší či větší odpovědnost a autoritu: v politické a společenské oblasti, ale také v rodině, ve škole, ve společenství věřících. Využijme svých „čestných míst“ k tomu, abychom se dali do služeb společného dobra a budovali spravedlivé a solidární lidské vztahy.

*Letizia Magri
a tým Slova života*

1. Srov. Mk 10,37.

2. Ch. Lubichová, *Servire*, v „Città Nuova“, XVII, č. 12, 1973, str. 13.

3. Srov. Mk, 10, 46-52.

4. Srov. 2 Pt 3,13.

5. Srov. Jan 13,14.

6. https://www.chiesavalde.org/aria_covers.php?ref=111

7. P. Mazzola, *Perle di Iginio Giordani*, Effatà editrice Torino 2019, str. 112.

Mír začíná od nás

DUCHOVNÍ INSPIRACE

Přinášíme velmi aktuální slova Chiary Lubichové, která zazněla na závěr letošního Genfestu¹.

Jste zde, abyste oslavovali a manifestovali ve prospěch obrovského ideálu: míru. Mír. Ale je mír tak aktuální? Určitě ano. A možná více než kdy jindy. A to nejen kvůli desítkám válek, které tu a tam na naší planetě probíhají, ale také proto, že mír je dnes ohrožen jiným, záluďnějším způsobem.

Mír je dnes tak vzácný, že my všichni, dospělí i mladí, zodpovědní činitelé i prostí občané, musíme dělat všechno pro to, abychom ho chránili. A tedy i vy, chlapci a děvčata.

Jistě, abychom věděli, co máme dělat, je třeba dobře znát ty nejhlubší příčiny současné dramatické situace.

I vy víte, že ve světě nepanuje spravedlnost, že existují bohaté a chudé země, hladovějící lidé, zatímco Boží plán s lidstvem byl takový: všichni jsou bratři a sestry v jediné velké rodině s jediným Otcem.

Tato nerovnováha je jedním z faktorů, možná tím rozhodujícím, který vyvolává nelibost, nevráživost, pomstu a terorismus.

Jak tedy vytvořit větší rovnost, jak dospět k určitému společenství majetku?

Je jasné, že majetek se nepohne, dokud se nepohnou srdce. Je tedy zapotřebí šířit lásku, tu vzájemnou lásku, která vyvolává bratrství. Je třeba zaplavit svět láskou! A to tak, že začneme od sebe. Stejně i vy, chlapci a děvčata.

Ale někdo z přítomných by se mě mohl zeptat: „Je slučitelná láska, odhodlání milovat, s životním stylem, který nám předaly naše kultury?“

Ano, je to možné. Hledejte ve vašich posvátných knihách a najdete – je takřka všude – takzvané Zlaté pravidlo. Křesťanství ho zná ve formě: „Jak chcete, aby lidé dělali vám, tak i vy dělejte jim.“ (Lk 6,31) A Izrael říká: „Co sám nenávidíš, nikomu nečiň!“ (Tb 4,15)

Islám: „Nikdo z vás není skutečně věřící, pokud bratrovi nepřeje to, po čem sám touží.“ (Hadith 13, Al Bukhari) A hinduismus: „Nedělej druhým nic, co by tobě působilo bolest, kdyby ti to někdo udělal.“ (Mahabharata 5: 1517) Všechny tyto výroky znamenají: měj úctu a lásku ke svému bližnímu.

Jestliže ty, muslimský chlapče, miluješ, a ty, křesťane, miluješ, a ty, žide, miluješ, a ty, hinde, miluješ, jistě dojdete k tomu, že se budete mít rádi navzájem. A to může nastat mezi všemi. A tak se uskuteční kus univerzálního bratrství.

Potom je zapotřebí milovat další bližní a vy zvláště chlapce a děvčata, se kterými se v životě setkáte. Protože každý má rád toho, kdo je mu podobný, a tak chlapce a děvčata mohou pro velké ideály nadchnout a přesvědčit nejlépe chlapci a děvčata.

Milovat tedy. To je jedno z velkých tajemství tohoto okamžiku.

Milovat zvláštní láskou. Jistě ne takovou, která je zaměřena jen na vlastní příbuzné anebo přátele, ale je to láska ke všem, sympatickým či nesympatickým, chudým nebo bohatým, malým nebo velkým, k lidem z tvé vlasti nebo cizincům, přátelům nebo nepřátelům... Ke všem.

A milovat jako první, být iniciativní, nečekat, až nás bude někdo milovat.

A milovat nejen slovy, ale konkrétně, skutky.

A milovat se navzájem.

Milí chlapci a děvčata, budete-li takto žít, budeme-li všichni takto žít, univerzální bratrství se rozšíří, rozkvete solidarita, majetky budou lépe rozdělovány a na světě bude moci znovu zazářit duha míru: na tom světě, který za několik let bude patřit vám.

Chiara Lubichová

(26. května 2002, Superkongres gen 3, Koloseum)

1. Více viz str. 14, 15 a 20–22.

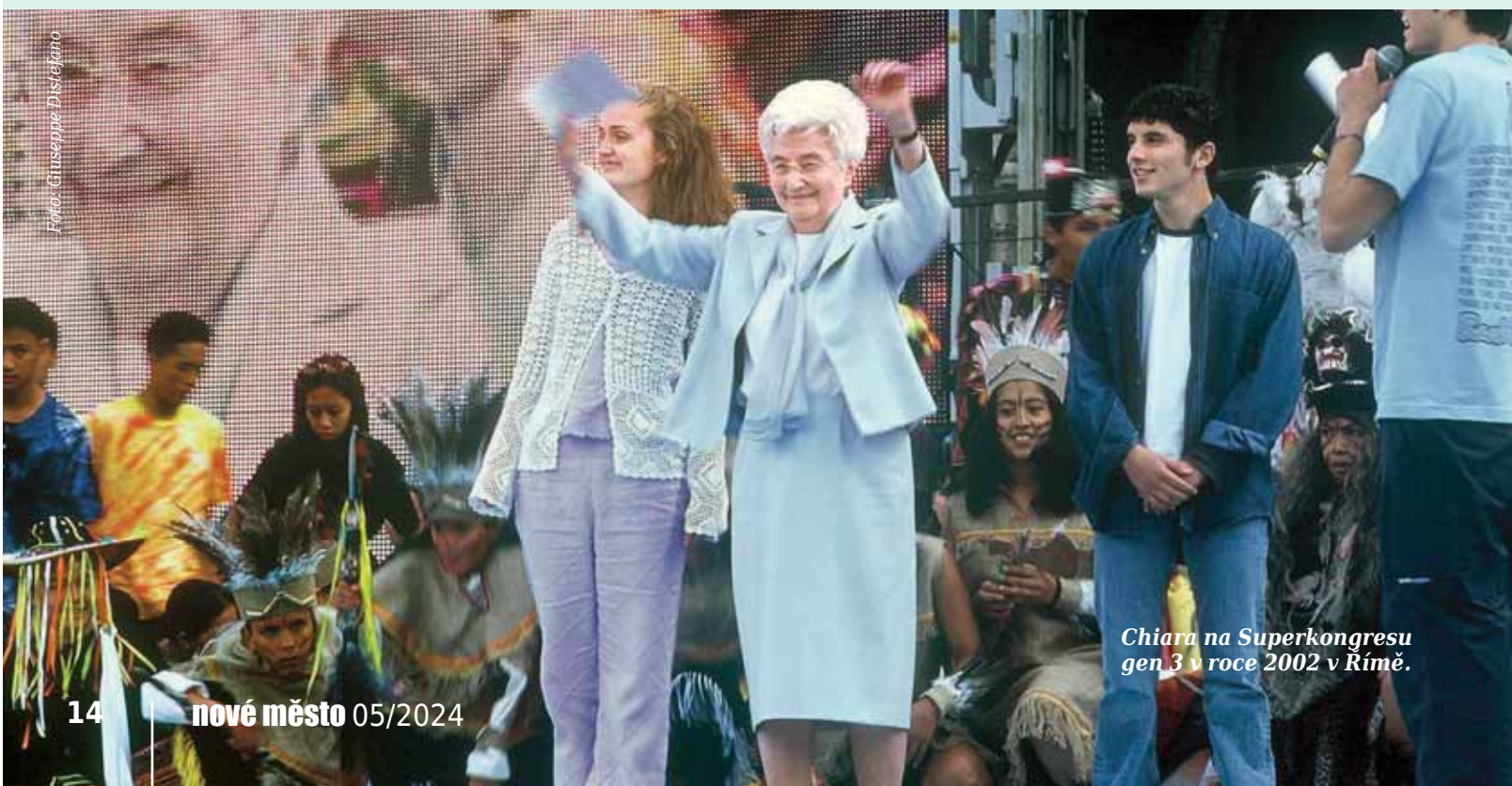

Foto: Giuseppe Distefano

Chiara na Superkongresu gen 3 v roce 2002 v Římě.

GENFEST2024
JUNTOS
PARA

Život jako symfonie

DUCHOVNÍ INSPIRACE

Luigino Bruni, italský ekonom, fokolární, odpověděl na Genfestu mladým na několik otázek: Můžeme v tomto světě plném kontrastů ještě snít? Jak můžeme objevit své místo ve světě? A jaké místo zaujímá práce?

Největší sny se vždy rodí v těžkých dobách, když zhasnou hvězdy. (...) Když nejsou hvězdy, přichází touha je znovu vidět. Takže velké myšlenky, velké sny, velká díla se rodí vždy v temných dobách, když jsou hvězdy zatmělé. Protože mladí lidé vědí, že dříve nebo později se ty hvězdy vrátí. Pokud dnes chcete pochopit, kde vznikají největší sny, jděte do míst, kde se válčí, do favel - chudinských čtvrtí, ne do pětihvězdičkových hotelů v Aparecidě. Do míst, do černých děr dějin, kde mladí lidé sní o těch hvězdách, které nyní nevidí. Neexistuje tedy lepší doba než ta vaše, kdy můžete snít a mít velké sny.

Pak se dostáváme ke druhé otázce: **Jak objevit své místo ve světě?** To je důležitý dotaz. Vaše místo ve světě nezávisí jen na vás. (...) Je to jako sjíždění řeky na gumovém člunu. Znáte sjíždění na kánoích? Samozřejmě musíte, můžete pádlovat, jistě, ale je tu také proud, který vás unáší sem a tam. Takže musíte dělat svůj díl, musíte mít cíl, ale uvědomovat si,

že vás pak život zavede i tam, kam třeba nechcete. Někdy je to krásná cesta, o které byste si ani nemysleli, že se na ni vydáte. Je tedy důležité si během hledání, během plavby užívat cestu, nejen cíl.

Ti, kdo si snad vytvořili svou vizi na základě víry, si možná myslí, že člověk přichází na svět už s nějakou hotovou partiturou, s nějakým projektem, který pro vás zamýšlí Bůh. Snad, nicméně jde o jazzovou partituru, kde je hodně, hodně prostoru pro interpreta. Jak víte, každý jazzový koncert je jedinečný, neopakovatelný, protože ten, kdo hraje, má velký prostor pro kreativitu, improvizaci. Je potřeba si představit, že Bůh píše s vámi vaši partituru každý den. Je napsaná, ale je v ní také velký prostor pro vaši kreativitu. A v této symfonii, kterou je každý z vás, jsou potřebné i všechny ostatní nástroje. Život není koncert pro sólový zpěv. Život je symfonií, kde je zapotřebí všech dalších nástrojů. Každý člověk kolem vás hraje nějakou notu. To, jací budete, závisí na mnoha notách, které zahrají všichni ti, kdo vás znají: rodiče, přátelé a dokonce i ti, které neznáte. Vaše symfonie je tím krásnější, čím více lidí hraje spolu s vámi.

A nakonec téma **práce**. Práce souvisí s naší životní symfonií. V tom, co zítra a dnes děláte a budete dělat - protože mnozí z vás už pracují - je zajisté jedna z dimenzí vaší symfonie, je v ní určité poslání. (...) Právě v práci se projevuje vaše jedinečnost. S prací souvisí především toto: pochopit, jaké je mé místo ve světě, v tom specifickém světě práce, což je také jedinečná cesta k rozkvětu člověka. (...) Práce je velmi důležitá, pokud není jediným místem, kde budete „hrát“ svůj život. Kdyby se vám to stalo, hrozí, že váš život vyhasne, protože v mládí bez práce není štěstí, ale jen s prací se štěstí nedosáhne. Protože život je mnohem více než práce. Není jen práce. Protože v životě není jen práce, je i život. Všechno nejlepší!

Luigino Bruni

Foto: Vojtěch Hlávka

SummerJob

DUCHOVNÍ INSPIRACE V PRAXI

To byly začátky letní dobrovolnické brigády, kterou jsme pak nazvali SummerJob. Zamýšleli jsme ji jako evangelizační akci. Chtěli jsme tak lidem přinášet Boha – ale ne slovy, nýbrž ho zpřítomňovat skrze lásku, a to v prostředí, které není primárně církevní.

Zeptali jsme se pana biskupa Františka Radkovského, jestli nemá nějaké místo v diecézi, kde bychom mohli náš plán realizovat. Vytipoval Manětínsko, dal nám kontakt na jáhna

ANEB KDE PRÁCE DOSTÁVÁ NOVÝ ROZMĚR

„(...) snažme se být také církví, která nachází nové cesty, je schopná vycházet ze sebe a jít k těm, kdo do ní nepřicházejí...“ to jsou slova z jednoho rozhovoru s papežem Františkem¹. V tomto duchu proběhl začátkem července již 15. ročník letní dobrovolnické brigády SummerJob. Přinášíme několik střípků nejen z letoška.

Počátky

S partou mladých z Hnutí fokoláře jsme měli touhu dělat něco pro druhé, především jim přinášet Boha. Připojovali se k nám další naši přátelé a společně jsme jezdili na víkendové dobrovolnické brigády, většinou na nějakou faru. Naše aktivity byly tedy hodně navázané na církevní prostředí. Někteří z nás se v té době vypravili na jedno mezinárodní setkání. Inspirovalo je, když mladí z Hnutí z Maďarska vyprávěli o akci, v jejímž rámci poskytovali svou pomoc lidem.

Líbila se nám myšlenka jít pomáhat nejen v církevním prostředí. Dlouze jsme o tom diskutovali.

Foto: Josef Vyskovský

a ten nás zkontaktoval se starosty. Na prvním SummerJobu nás bylo 40 a byla to „hurá akce“, hodně spontánní. Spousta věcí nefungovala, ale všem se to hrozně líbilo. Další rok už to bylo víc organizované, přijelo 70 lidí, pak 100, pak už jsme počet museli začít omezovat na 150 účastníků.

Nastavili jsme to tak, že na jedno místo nebudeme jezdit víc než třikrát, a to proto, abychom pomoc nabídli zase jinde a abychom pokud možno pomohli místním lidem se mobilizovat.

Kateřina Neustupová

Očima místního kněze ve Vápenné

V roce 2016 se konal SummerJob poprvé ve Vápenné a v přílehlých obcích. Místní farář P. Jiří Filipec, který spolu s P. Janem Barborkou z Diecézního centra života mládeže Vesmír akci duchovně provázel, se vyjádřil: „Jako kněz musím hodně dávat a nyní jsem mohl hodně čerpat. Mám radost, že se místním přiblíží i působení církve. Sám nemám možnost aktivní evangelizace a evangelizace skutkem - pomoci druhým, kteří už ani pomoc nečekají, a povzbudit je i ve víře, je to nejlepší, co může být. Jsou to věci ne lidské, ale Boží.“²

Krásná Lípa

Vloni jsme pracovali kousek za Krásnou Lípou u domu, kde žije jedna žena se svou asi desetiletou dcerou. Kromě práce jsme i povídali. Z rozhovorů vyplynulo, že manžel nedávno zemřel. To on zastával práci kolem zahrad a pozemků. Když tato paní viděla náš inzerát na náměstí, kamarádky ji přesvědčily, že by si mohla nechat pomoci i ona.

Já jsem od nich odjížděl s velkou vnitřní vírou v to, že ten den nebyla důležitá jen konkrétní práce, ale že mnohem důležitější bylo i to, že jsem tam byl pro ně, trávím s nimi svůj čas a že jsem mohl být v tu chvíli Božím nástrojem. Můžeme místním obyvatelům ukázat, že na věci a situace nemusí být sami.

Jakub Hájek

Z posledního ročníku

Na Summerjobu jsem byl již po šesté. Jezdím tedy pravidelně díky skvělému kolektivu a jedinečné energii této široké skupiny dobrovolníků. Setkávají se zde vysokoškoláci i mladí pracující ze všech míst Česka a je pro mě obohacující je poznávat. Krásné je taky setkávat se s místními. Například s jedním seniorem, který má zbytek rodiny v Německu, jsme si povídali několik hodin. Z uzavřeného nemluvného „jezevce“ se postupně stal srdečný a pohostinný dědeček. Uklidili jsme mu zahradu, ale větší radost měl z naší návštěvy.

Tomáš Reitingr

Podobné iniciativy velmi vítáme. (...) Pro starší občany je hodně důležité si nechat pomoci fyzicky, ale i psychicky. Mnohým z nich chybí sociální kontakty, a tak je pro ně důležité si moct i jen tak popovídat. Pomoc využila také naše občanka paní Barková, které bude už 90 let a žije sama. Ocenila kromě pomoci na zahradě i to, že si mohla s dobrovolníky popovídat a vypít kafe. *Gabriela Trojanová, místostarostka Vilémova*

SummerJob mi přinesl dobrý pocit z toho, kolika lidem jsme mohli pomoci a přinést kousek radosti a naděje. Přišlo mi, že to, co jsme do toho jako účastníci dávali - svůj čas a síly - se jiným způsobem vrací zase zpět k nám. *Markéta Doleželová*

Foto: Vojtěch Hlávka

Pomáháme v pohraničních oblastech, kde jsou vztahy mezi lidmi často narušené a těžké. Věříme, že svou přítomností podpoříme chuť místních obyvatel budovat vzájemné vztahy a ukazujeme jim, že nezištná pomoc dokáže spojovat. Naším cílem je nejen pomoci místním obyvatelům manuální prací, ale i sdílet hodnoty spolupráce, solidarity a nezištné pomoci.

Jan Špaňhel,

jeden z koordinátorů projektu

1. www.radiovaticana.cz, 20. 9. 2013: Církev? Polní nemocnice...

2. Nové město 9/2016, str. 20-21.

SummerJob, letní dobrovolnická brigáda, kterou pořádají mladí lidé ve věku od 18 let z Hnutí fokoláre a jejich přátelé, proběhl letos již podruhé ve Šluknovském výběžku. Během týdenní akce pomáhalo více než 150 mladých dobrovolníků v rodinách, u seniorů, u nemocných lidí Krásné Lípy a okolí. Ruku k dílu přidali také na obecních a církevních projektech. „I během projektového týdne se o pomoc hlásily desítky lidí - zejména starší občané z obcí, kde působíme,“ uvedla členka organizačního týmu Lucie Procházková. Kromě nezištné pomoci dobrovolníci oživili Šluknovský výběžek také kulturními večery - v rámci SummerJobu se představil například písničkář Pavel Helan, na besedu dorazil známý podnikatel a novinář Jan Dobrovský a nechyběl ani tradiční fotbalový turnaj. SummerJob byl provázen také duchovním programem, k němuž patřily mše svaté, večer chval, slovo na den nebo 24hodinová adorace.

Zpracovala Ludmila Šturmová

Jak být misijní synodální církví?

Z Hnutí FOKOLÁRE

Tak zní otázka, kterou si klade pracovní dokument, takzvané *Instrumentum laboris*, sloužící jako podklad pro druhé zasedání biskupské synody plánované na říjen letošního roku. Pro toho, kdo se snaží žít spiritualitu jednoty je jeho četba potvrzením, že kráčí v souladu s úsilím celé církve, ale pochopitelně ho především vyzývá k vytrvalosti a k většímu odhodlání.

Celým dokumentem prolíná prvořadá důležitost vytváření živých vztahů (nám blízké „budte rodinou“), které mají přednost před budováním struktur.

Spása, kterou máme přijmout a o níž máme svědčit, je vztahová, protože nikdo se nespasí sám.¹

V srdci synodální cesty leží starobylá a stále nová touha předávat všem Pánův příslib a pozvání, uchovávané v živé tradici církve, abychom **rozpoznávali přítomnost Zmrtvýchvstalého Pána mezi námi** a přijímali mnohé plody působení jeho Duchem.

Žádná reforma se nemůže omezit pouze na struktury, ale musí být zakořeněna ve vnitřní proměně podle „smýšlení Krista Ježíše“ (Flp 2,5). **Nejprve má synodální církev konvertovat k naslouchání, jehož znovuobjevení bylo jedním z největších plodů dosavadní cesty; především je to naslouchání Duchu Svatému, který je skutečným protagonistou synody, a pak naslouchání jednoho druhému, což je základní dispozice pro misijní poslání.**

Vztahový charakter vyjadřuje tvrzení, že **Boží lid není nikdy souhrnem pokřtěných, ale je to „my“ církve**, protože „Bůh si nepřál posvětit a spasit lidi jednotlivě, s vyloučením jakéhokoli vzájemného vztahu, nýbrž chtěl z nich vytvořit lid, který by ho vpravdě uznával a svatě mu sloužil“ (LG 9). *Pro pochopení podstaty misijní synodální církve je nezbytné pochopit její trinitární základ.*

Synoda zviditelnila jako určitou „novinku“ metodu **rozhovoru v Duchu Svatém**. Velmi dobře se osvědčila a jako vhodný pracovní postup pro přijímání rozhodnutí na různých úrovních. Dokument ji charakterizuje takto:

Na základě zkušeností se synodálním procesem je také možné určit některé **klíčové prvky pro podobu jakéhokoli postupu**: (a) osobní a společný život modlitby, včetně účasti na eucharistii;

(b) přiměřená osobní a společná příprava založená na naslouchání Božímu slovu a vnímání skutečnosti; (c) ohleduplné a důkladné naslouchání slovu každého člověka; (d) hledání co nejširšího konsensu nikoliv formou průniku (tedy směrem dolů), ale formou přesahu, s cílem vyzdvihnout to, co nejvíce „nechává srdce hořet“ (srov. Lk 24,32); (e) formulace konsensu těmi, kdo proces vedou, a jeho předání všem účastníkům, jejichž úkolem je potvrdit nebo naopak nepotvrdit své souznění s touto formulací.

Plodnost rozhovoru v Duchu, která se ukázala ve všech fázích synodálního procesu, nás vybízí k tomu, abychom pro naplňování synodality **považovali tuto specifickou formu církevního rozlišování za zvláště příhodnou.**

Otázkám komunitárního rozlišování je v dokumentu věnován rozsáhlý prostor, protože se chápe jako vhodný způsob jak aktivizovat *sensus fidei*, čili

XVI ORDINARY GENERAL ASSEMBLY OF THE SYNOD OF BISHOPS

How to be a missionary synodal Church

For a synodal Church
communion | participation | mission

INSTRUMENTUM LABORIS

FOR THE SECOND SESSION
(OCTOBER 2024)

instinktivní schopnost Božího lidu rozeznávat nové cesty, které Pán otevírá církvi.

V průběhu synodálního procesu rostla touha po jednotě zároveň s vědomím rozmanitosti, kterou je třeba respektovat, protože dar evangelia se nabízí lidem a společenstvím žijícím v konkrétních dobách a na konkrétních místech. (...) Právě společenství církví, z nichž každá má svou místní konkrétní podobu, je projevem společenství věřících v jedné a jediné církvi a zabraňuje tomu, aby vyvanulo do **abstraktního a homogenizačního univerzalizismu**.

Důležitou úlohu při vytváření jednoty v rozmanitosti mají různá charismata, ta velká i ta malá každodenní, a spolupráce mezi nimi ve prospěch celé církve.

Hlavní oblastí, v níž se mají projevovat charismata, jejichž **nositelem je každý pokřtěný**, není organizování církevních aktivit nebo struktur; je to **každodenní život, rodinné a společenské vztahy**, nejrůznější situace, v nichž jsou křesťané, ať už jednotlivě nebo v podobě nějakého sdružení, povoláni k tomu, aby pro dobro všech dávali vzkvétat darům přijaté milosti.

Tyto dary je třeba více docenit a zapojit do života církve ve spolupráci

Hlavní oblastí,
v níž se mají
projevovat
charismata, jejichž
nositelem

je každý pokřtěný,
není organizování
církevních aktivit
nebo struktur; je

to každodenní
život, rodinné
a společenské
vztahy.

Dosud vykonaná
cesta vedla
k poznání,
že synodální
církve je církví
naslouchající,
schopnou přijímat
a doprovázet,
být vnímána jako
domov a rodina.

s dalšími službami, jejichž nositeli jsou převážně (ale nejen) vysvěcené osoby.

Jako výraz svobody Ducha při udělování jeho darů a jako odpověď na potřebu jednotlivých společenství existuje v církvi řada služeb, které může vykonávat **každý pokřtěný muž nebo žena**.

Dosud vykonaná cesta vedla k poznání, že synodální církev je **církví naslouchající, schopnou přijímat a doprovázet, být vnímána jako domov a rodina**.

Zdá se tedy, že je nanejvýš vhodné vytvořit **uznávanou a pokud možno institucionalizovanou službu naslouchání a doprovázení**, která by tento charakteristický rys synodální církve dala zakusit konkrétně.

Přítomnost specifické služby však **neznamená, že naslouchání by mělo být vyhrazeno pouze pro duchovní**. Naopak, má prorocký charakter. Zdůrazňuje, že naslouchání a doprovázení jsou **běžným rozměrem života synodální církve**, která různými způsoby zapojuje všechny pokřtěné.

Otázka, jak být misijní synodální církvi otevírá široké pole pro nové pochopení funkce a služby biskupů, kněží a jáhnů tak, aby se **vize ordinované služby mohla posunout od pyramidálního způsobu vykonávání autority ke způsobu synodálnímu**.

Řečeno jazykem nám blízkým: aby autorita patřila Ježíšovi přítomnému ve společenství, který je zárukou transparentnosti církevního rozhodování,

synodálním procesem tak naléhavě požadované.

Dokument formuluje tento požadavek způsobem, v němž se jistě cítíme být vyjádřeni: **Komunitární rozlišování není organizační technikou, ale náročnou praxí, která kultivuje život a poslání církve žijící v Kristu a Duchu Svatém. Proto se musí vždy uskutečňovat s vědomím a vůlí shromáždit se ve jménu Pána Ježíše (srov. Mt 18,20) a naslouchat hlasu Ducha Svatého**.

Synodalita svým významem přesahuje hranice katolické církve i díky ekleziologickému, mezináboženskému a mezikulturnímu rozměru: **Dialog mezi náboženstvími a kulturami není prvkem stojícím vně synodální cesty, ale je součástí její výzvy k intenzivnějšímu prožívání vztahů**. Může být odpovědí i na některé trendy současné společnosti, jako je třeba genderová ideologie: **První rozdíl, se kterým se jako lidé setkáváme, je rozdíl mezi muži a ženami**. Naším povoláním jako křesťanů je ctít tuto Bohem danou odlišnost tím, že **v církvi žijeme dynamickou vztahovou vzájemnost jako znamení pro svět**.

Jak konstatuje teolog Piero Coda, metodika synodality, zejména rozhovor v Duchu Svatém, otevírá možnost proniknutí Trojice do celé lidské společnosti. Trochu skromnější formulací to vyjadřuje i námi sledovaný dokument: **V době, která se vyznačuje prohlubující se nerovností, rostoucím rozčarováním z tradičních modelů vlády, zklamáním z fungování demokracie a z dominance tržního modelu v mezilidských vztazích a pokusem řešit konflikty spíše silou než dialogem, by synodalita mohla nabídnout inspiraci pro budoucnost našich společností**.

Nevíme, jak daleko zasáhnou vlny, které synoda rozvíří ve vodách naší církve. Jistě bychom si přáli, aby to bylo co nejdále. V naší moci však je začít tady a teď uskutečňovat její myšlenky s vědomím toho, že **na tomto světě je všechno propojeno a poznamenáno touhou po druhém, která nikdy nechybí. Všechno je výzvou ke vztahu a svědectvím o tom, že nikdo není soběstačný**.

Jiří Kratochvíl

1 Citáty z *Instrumentum laboris* jsou v kurzívě a jsou převzaty z pracovního dosud nepublikovaného překladu; tučně zvýraznění je od autora článku.

Marie Zimová
(vpředu)
v Amazonii.

Foto: Marie Zimová

Genfest 2024

Z Hnutí FOKOLÁRE

SPOLEČNĚ SE STARAT

V červenci proběhla dlouhé měsíce připravovaná akce pořádaná mladými z Hnutí fokoláre - GENFEST. Nekonal se poprvé, ten letošní byl však něčím speciální. Hlavním dějištěm byla Brazílie, ale současně probíhal i zhruba na 40 dalších místech světa.

Genfest 2024 proběhl ve třech fázích. První byla zaměřená na dobrovolnictví a různé sociální aktivity, druhou etapu vystihuje slovo „slavnost“ a patřila k ní výměna zkušeností a příspěvků z různých zemí světa. Byla provázená hudbou a tanci. Během třetí fáze se účastníci mohli zaměřit na jedno z jim blízkých témat a navzájem se více propojit.

Do první fáze Genfestu spadala v České republice dobrovolnická brigáda SummerJob (více viz str. 16-17).

V BRAZÍLIÍ

„Mám strašně moc zážitků a jsem jimi hodně nabitá,“ to jsou slova Marie Zimové z Prahy, se kterou jsem mluvila

pár dní po návratu z Brazílie, kde se účastnila první i druhé fáze Genfestu.

● Jaké to bylo během první fáze?

Prožila jsem ji s asi třicetičlennou skupinou Brazilců a Francouzů v severní části Brazílie poblíž Belému, v Amazonii, ve státu Pará. V naší skupině jsem byla jediná z Česka, ale cítila jsem, že i přes jazykové překážky nezáleží na tom, odkud kdo je. Každý byl přijatý takový, jaký je.

Strávili jsme pár dní na jednom z amazonských ostrovů, v jedné z komunit místního obyvatelstva a mohli jsme se tak vžít do jejich života. Připravili pro nás program - něco jsme vyráběli, společně tancovali... Hodně jsme se spřátelili. Také jsme nahlédli do některých palčivých otázek. Přišlo mi strašné, když nám vyprávěli, jak tam přicházejí investoři a zabírají území, na úkor lidí, kteří tam žijí v přírodních podmínkách, a zároveň ničí břehy - kácí totiž stromy, které chrání půdu před sesuvem. Na místě si to člověk lépe představí, než když o tom slyší z dálky.

Myslela jsem si, že budeme hodně pomáhat - tak jako na jiných místech během první fáze. Ale naším úkolem bylo vnořit se do místní reality a být tam s nimi. V tom se náš zážitek asi lišil od dalších skupin.

Zároveň jsme navázali silné vztahy v naší skupince. A super zážitek bylo také spaní v hamakách, což je u nich celkem běžné.

Pak jsme se přesunuli do citadely Hnutí fokoláre - do Mariapoli Gloria. Tam pro nás též připravili program a jeden den jsme se věnovali dětem zapojeným do jednoho programu. Šlo o děti, které neměly co dělat, byly přes den bez hlídání apod. V citadele se jim věnují.

● Z Mariapoli Gloria jste se přesunuli do města Aparecida, kde se konala druhá část Genfestu... Mohla bys tyto dny trochu přiblížit?

Sešlo se tam kolem 4000 účastníků z více než 50 zemí. Hlavní část programu probíhala ve velké hale. Bylo to perfektně připravené a kulturně obohacující - úžasný hudební doprovod, mnoho tanečních vystoupení z různých zemí Latinské Ameriky, písně atd. Probíhaly různé workshopy nebo třeba koncert hudební skupiny Gen Verde.

Ve zkušenostech zaznívalo například to, jak se některým podařilo změnit něco ve svém okolí. Třeba jeden kluk vyprávěl, jak začal učit děti hrát na housle. Dal takto šanci dětem z ulice něco dělat. Viděla jsem, že v jakémkoliv věku může člověk pomáhat, i skrze to, co ho baví. Nebo zazněly zkušenosti o tom, jak se někteří mladí angažují v politice. Nebáli se do politiky jít něco změnit a teď jsou třeba i na vysokých pozicích, ať již v politice nebo v jiných prostředích. Potěšilo mě, že tam zazněl přes videonahrávku i příspěvek Františka Taliře z jižních Čech o tom, jak se on angažuje v politice.

Na druhé fázi už jsem nebyla sama z České republiky, přijela Pauline, další gen z Prahy. Potkávala jsem tam také kamarády z první fáze a zároveň i poznávala nové. Se spoustou z nich si do teď píšeme a říkám si, že se musíme ještě někdy vidět.

● Co sis nejvíce odvážela v srdci?

Přijetí. Jeden koordinátor mě upozornil, že tam nikdo moc neumí anglicky. Pochopila jsem ale, že velmi ocení, když se pokusím třeba jen o pár portugalských slovíček a že se pak velmi snaží komunikovat.

Hodněkrát se mi stalo, že někdo řekl, abych něco předvedla nebo řekla. Já

Foto: Comunicazione/ Genfest 2024

Z hlavního programu Genfestu v brazilském městě Aparecida.

v takových situacích potřebuju čas na přípravu, ale tam nebyl. Byla to výzva, ale šla jsem do toho. Naučila jsem je třeba polku nebo jsem se podělila o to, co prožívám. Měla jsem radost, že i já mohu něčím přispět. Mile mne překvapilo, že jsme se za tu krátkou dobu hodně poznali. Doufám, že i příští rok se nám u nás v České republice spolu s dalšími gen povede dělat něco duchovního, ale i konkrétního, aktivity, při kterých bychom mohli prohloubit naše vztahy.

ZE SLOVENSKA DO OSTŘIHOVI

O tom, jak se k Genfestu připojili mladí ze Slovenské republiky, jsem mluvila se Šimonem Medelským, slovenským gen, který studuje v Brně.

S ROMSKÝMI DĚTMI

Během první fáze Genfestu jsme se spolu s dalšími mladými vypravili do jedné vesnice poblíž Košic, kde žije většinou romské obyvatelstvo. Ve spolupráci s ředitelkou místní školy jsme se angažovali v příměstském táboru pro romské děti. Připravili jsme pro ně na čtyři dopoledne hry a různé aktivity. Odpoledne a večer jsme měli čas na odpočinek a na další společné aktivity. Poté jsme se vypravili společně do Ostřihomi.

V OSTŘIHOVI

Ostřihom leží u hranic se Slovenskem. Sešlo se nás zde kolem 220 z asi 20 zemí – ze Slovenska, Maďarska, Polska, Černé Hory, Chorvatska, Srbska, ale i z Brazílie, z Filipín, dokonce přijel někdo z Afriky a z dalších zemí.

Z genfestu v Ostřihomi v Maďarsku.

Foto: archiv Genfest Ostřihom 2024

„Pokračujme i po návratu domů v tom, abychom byli řemeslníky míru ve svých vztazích a udělali první krok směrem k druhým,“ řekla při Genfestu v Brazílii Margaret Karramová.

Foto: Comunicazione/ Genfest 2024

Program probíhal od čtvrtka 18. do neděle 21. července, tedy časově se kryl s druhou fází Genfestu v Brazílii. To byl záměr.

Byly to intenzivní dny. Já jsem se podílel na přípravách a spolu s Elenou Jančíštinovou jsem program moderoval. Snažili jsme se program připravit dynamicky, s tím, že již na začátku bylo řečeno, že budeme rádi, když se účastníci budou podílet na programu, ale že vše je dobrovolné. Den jsme začínali zamýšlením, meditací a během dne bylo možné si vybrat některý z workshopů, kteří vedli někteří odborníci – přijel například Viliam Karas, bývalý slovenský ministr spravedlnosti, nebo španělský psycholog Iñaki Guerrero.

Zpracovala Ludmila Šturmová

BÝT ŘEMESLNÍKY MÍRU

Slova Margaret Karramové, prezidentky Hnutí fokolare, na závěr druhé fáze Genfestu v Aparecidě (Brazílie).

Právě jsme slyšeli příběhy o míru vyjádřené nejrůznějšími způsoby: písněmi, modlitbami, zkušenostmi, konkrétními projekty.

To vše v nás posiluje důvěru a naději, že je možné být budovateli míru. Papež František říká, že je třeba být každý den „řemeslníky míru“. K tomu je zapotřebí vytrvalost a trpělivost, abychom dokázali s láskou pohlížet na všechny bratry a sestry, které na své cestě potkáváme. Na tomto Genfestu jsme se naučili, že mír začíná u mě

malými gesty péče o lidi, o naše národy a o stvoření.

Jak tedy můžeme začít?

V těchto dnech jsme to několikrát řekli: **odbouráním všech bariér, které nás rozdělují**, abychom žili pro bratrství. A to můžeme dělat:

- tím, že objevíme, že naše společné lidství je důležitější než všechny naše rozdíly;

- pak tím, že budeme připraveni odpouštět a činit gesta smíření. Protože odpustit znamená říci druhému: „Máš mnohem větší cenu než tvé činy.“

A stejně jako v první fázi Genfestu pokračujme i po návratu domů v tom, abychom byli řemeslníky míru

ve svých vztazích a udělali první krok směrem k druhým. Láska nám bude inspirací k tomu, co dělat, za kým jít.

Odpouštějme, aniž bychom čekali, až nás druhý o odpuštění požádá.

Ať je tento Genfest okamžikem našeho ANO MÍRU.

Už nikdy se nesmíme cítit sami: V těchto dnech jsme viděli a jistě zažili sílu onoho „společně“, „**juntos**“.

(...)
Margaret Karramová
(Převzato z www.focolare.org, plné znění v češtině viz www.focolare.cz)

Záznam přímých přenosů druhé fáze Genfestu viz www.youtube.com/@GenfestOfficial/streams

Foto: Comunicazione/ Genfest 2024

ŽIVOT ZE SLOVA

Pokud neodpustíme, válka neskončí

O své svědectví se na Genfestu v Brazílii podělil Joseph ze Sierry Leone, který se jako malý dostal na pět let do zajetí povstalců a stal se z něho dětský voják. Dnes žije a pracuje pro mír.

V devadesátých letech minulého století byla moje země, Sierra Leone, zapojena do občanské války, která začala kvůli kontrole nad diamantovými doly. Během těchto let vznikly povstalecké skupiny, které bojovaly proti vládní armádě. Jednoho dne přišla do mé vesnice skupina ozbrojených mužů, vnikla do našeho domu a vzala mě s sebou, abych se přidal k armádě dětských vojáků. Ten den jsem byl s mnoha dalšími dětmi, jako jsem byl já. Odešli jsme a celou noc jsme šli pěšky, abychom se dostali na jejich základnu. Cestou bylo jedno z dětí unavené a požádalo o odpočinek. Jeden z povstalců se na něj podíval a řekl: „Dobře. Zůstaň tady a odpočívej a my půjdeme dál.“ A bez váhání ho zastřelil. Z dětí, které se bály výstřelů, jsme se stali těmi, kdo museli střílet. Bylo mi pouhých šest let, když jsem byl zajat a naučil jsem se žít s povstalcí, kteří plenili a vypalovali vesnice, vraždili a řezali ruce dospělým i dětem, aby neměli otisky prstů, aby mohli volit.

Můj šéf přišel o syna a vybral si mě, abych ho nahradil. Byl jsem v jeho přírodních službách. S těmito lidmi jsem musel žít pět let. Žil jsem a díval se, jak jsou moji přátelé omamováni drogami a nuceni vykonávat zvěrstva.

Během našich cest nám ženy ze sousedních vesnic musely nosit jídlo. Jednoho dne jsem mezi těmito ženami poznal svou maminku, kterou jsem léta považoval za mrtvou. V tu chvíli jsem za ní přišel a naším dialektem, kterému nikdo z povstalců nerozuměl, jí řekl, aby nedávala najevo svou radost a tvářila se lhostejně. Ona i přes svou radost z toho, že mě našla, dokázala předstírat, jako by se nic nestalo. Domluvil jsem si s ní schůzku v nedalekém lese. Večer jsem šéfovi řekl, že se chci jít projít. Dal mi svolení. Připojil jsem se k mé matce a společně jsme se vydali zpět do města hledat vládní armádu, která nám pomáhala až do konce války.

Válka sice skončila, ale zášť a touha po pomstě některých lidí vůči povstalcům přetrvávala a to nám nedovolilo dosáhnout skutečného míru. Jednoho dne jeden státní představitel viděl dívku, které usekli ruce, a zeptal se jí: „Kdybys viděla lidi, kteří ti usekli ruce, co bys udělala?“ A toto malé děvče odpovědělo: „Musím povstalcům odpustit, protože pokud neodpustíme, válka v naší zemi nikdy neskončí.“ Tato slova se šířila všude po celé zemi. Možná právě díky lidem, jako

bylo toto děvčátko, válka v naší zemi skončila.

Po válce jsem začal chodit do školy. Setkal jsem se s několika misionáři – xaveriány. Jeden z nich, otec Carlo, mi vyprávěl o Chiaře Lubichové a o Hnutí fokoláre. A tak jsem začal žít slova evangelia jako oni, milovat každého, jak bych chtěl, aby oni milovali mě. Cítil jsem, že jsem uvnitř úplně proměněný. Začal jsem milovat jako oni, milovat celým svým srdcem. A to změnilo celý můj život a já to cítil, a začal jsem dělat všechno pro to, abych Ježíše, jeho pohled, vkládal do všeho, co žiji.

V současné době studuji na Univerzitě Sophia¹ v Loppianu, v Itálii. Tam mám možnost žít s lidmi z různých koutů světa.

Snažím se milovat, přijímat a otevřít své srdce různorodosti, protože jsem pochopil, že existuje i jiný způsob života, život beze strachu. Zároveň spolupracuji s jednou nevládní organizací v rámci Hnutí fokoláre AMU – Akce pro sjednocený svět v oblasti výchovy ke globálnímu občanství. Sleduji projekty ve školách v Sieře Leone. V budoucnu, po ukončení studia, bych se rád vrátil do své vlasti a pracoval s místními lidmi, zejména s dětmi a mládeží, abych je vedl k životu pro bratrství mezi všemi národy.

Joseph, Sierra Leone

1. Univerzitní institut Sophia založený Chiarou Lubichovou v roce 2007.

30. výročí citadely Pakt v Praze-Vinoři

Z HNUTÍ FOKOLÁRE

Pojem „citadela“, který v Hnutí fokoláre můžete někdy zaslechnout, pochází z italského slova „cittadella“, městečko, a označuje místo, ve kterém se jeho obyvatelé snaží uskutečňovat evangelní vzájemnou lásku. V současnosti existuje 20 citadel po světě a v České republice máme již 30 let jednu z nich. Můžeme se radovat z toho, že zde žijí rodiny, fokolaríni a fokolarínky, volontáři a volontárky, děti, mladí..., také že je zde Centrum Mariapoli, kde nacházejí duchovní občerstvení i ti, kdo sem přijíždějí z různých míst České republiky či ze zahraničí. Na stránkách Nového města již bylo napsáno mnohé - viz například [Nové město 7-9/2018](http://www.novemesto.cz) nebo www.novemesto.cz. A další stránky píše svým životem ti, kdo zde žijí dlouhodobě nebo prožijí pár hodin nebo dní. Zde alespoň pár střípků z tohoto bohatství.

HLEDÁNÍ

Na počátku našich snah bylo vyjasňování a formulace potřeb, co by citadela měla vlastně zahrnovat a obsahovat. Někteří zodpovědní měli již zkušenosti ze světa z jiných městeček, citadel.

Jednou z nabídek bylo několik pozemků u Ostředku u Benešova, kde se už konaly první brigády, ale ukázalo se, že jde o oblast nevhodnou k výstavbě.

Dalšími nabídkami byly opuštěné a nevyužívané kláštery na území pražské arcidiecéze. Také nám bylo nabízeno jedno místo nedaleko Olomouce, v blízkosti Svatého Kopečku.

Jako poslední možnost se jevily církevní pozemky v Praze-Vinoři, ale byli zde i jiní zájemci. Pan arcibiskup, kardinál Miloslav Vlk, nakonec rozhodl o využití pozemků pro Hnutí fokoláre. S příchodem nové svobody se očekávalo obnovení svatováclavské tradice a poutí, a tak jednou z vedlejších úvah byl i pastorační záměr vybudovat na původní cestě Via Sancta z Prahy do Staré Boleslavi místo pro poutníky.

*Petr Ettler, ženatý fokolarín,
obyvatel citadely*

VZNIK

Na přelomu 70. a 80. let jsme mohli vycestovat a navštívit citadelu Loppiano a zatoužili jsme mít i u nás něco podobného.

Ale totalitní režim utahoval smyčku.

Podářilo se nám alespoň koupit velkou chalupu v Dubé u České Lípy, naše „Dobbiano“.

Užívali jsme ji společně až do 90. let a bylo nám tam moc dobře, uprostřed lesů a skal.

Žili jsme jako jedna rodina.

Na setkání v Katovicích po sametové revoluci Chiara schválila výstavbu ci-

tadely pro Československo v blízkosti Prahy.

A tak jsme prodali Dubou a koupili farní sýpku ve Vinoři, zárodek naší citadely.

Dlouho jsme hledali vhodné místo, až zasáhla prozřetelnost skrze nového arcibiskupa Mílu Vlka a starostu Jardu Krajla.¹

Trochu jsme váhali, zda je vhodné citadelu budovat uprostřed obce, ale Franz a Nunciatina² nám řekli, že právě toto je role naší citadely. „Il Patto“ (smlouva), žít uprostřed a společně s ostatními lidmi v lásce a jednotě.

A tak se o to už 30 let snažíme. Být otevření lidem i Bohu.³

*Jindřich Synek, architekt Centra
Mariapoli, ženatý fokolarín,
obyvatel citadely*

JEDNOTLIVÉ KROKY

1994 - Podpis smluv mezi Hnutím fokoláre a Arcibiskupstvím pražským o dlouhodobém pronájmu pozemků v Praze-Vinoři.

1997 - Jan Pavel II. při návštěvě České republiky žehná základní kámen Centra Mariapoli.

2000 - Zpracování projektu pro stavební povolení.

2001 - Návštěva Chiary Lubichové na místě budoucí citadely. Na každý ze tří pronajatých pozemků vzhazuje posvěcené medailky, které jí věnovala Matka Tereza z Kalkaty. Kardinál Miloslav Vlk žehná pozemky i stavby, které na nich budou postaveny slovy: „Dej, Pane, ať dílo stavby slouží ke tvé chvále, k požehnání pro náš národ, k radosti Marie Panny a pro novou evangelizaci našeho národa.“

2002 - Dokončena stavba Centra Mariapoli.⁴

2003 - Začíná stavba rodinných domů v rámci citadely.

2010-2012 - Stavba ženského fokoláre.

2017-2019 - Stavba mužského fokoláre.

Sousedské setkání v rámci citadely v dubnu 2024.

Foto: Jan Vrátný

POZVÁNÍ

V předchozích letech jsem býval ve vinořském Centru Mariapoli častým hostem. Do Prahy jsem jezdil pracovně, obvykle na tři dny, i několikrát v měsíci. Když jsem tam začal přespávat, netušil jsem, že existuje nějaké Hnutí fokoláre.

Do Vinoře jsem se dostal díky mému příteli a vedoucímu výcvikové skupiny v psychoterapii Jaroslavu Šturmovi. Přijal jsem tuto možnost s vděčností, i když jsem následně zjistil, že Vinoř je od Chodova, kde jsem pracoval, vzdálená asi 20 kilometrů.

Hned u vchodu mě překvapila velmi milá a přátelská recepční. Další překvapení mě čekalo, když jsem vstoupil do pokoje. Na stěně kříž a na nočním stole Bible. Setkal jsem se s něčím takovým už v Kolpinghaus ve Vídni, ale to bylo ještě dávno před mým obrácením k Bohu. Zatímco ve Vídni mě kříž a Bible uvedly do rozpaků a byl jsem nespůj, v mém novém nahlížení na skutečnost mě to potěšilo a cítil jsem se hned jako doma.

Ráno jsem v jídelně zjistil, že je tam hostů více, ale zjevně dělali méně hluku než hosté v jiných ubytovacích zařízeních. To ticho a pokoj byly příznačné a vyhovovaly mně. Hosté mluvili různými jazyky, podle oblečení tam byl i kněz a řeholnice. Narazil jsem opět na milý obsluhující personál. Překvapilo mě, že téměř každá z mladých žen pochází z jiné země, byla tam dokonce Brazilka.

Setkání byla lidsky intenzivní, ale krátká. Neměl jsem čas získat moc informací, kde vlastně jsem. 14. března 2008 jsem výjimečně měl jet do práce až odpoledne a nespěchal jsem na snídani. Ještě v posteli jsem zaregistroval na chodbě nějaké rozrušené hlasy, a tak jsem se oblékl a vyšel ven. Na otázku, co se děje, jsem dostal odpověď: „Zemřela zakladatelka našeho hnutí.“ Tím, že přítomné dámy měly na mě čas, dal jsem si vysvětlit, o jakou zakladatelku a hnutí vlastně jde. Zjistil jsem, že i ony jsou zasvěcené Ježíšovi, což by mě při mých předsudcích o řeholnicích vůbec nenapadlo.

Až o hodně později jsem tuto událost zpracoval tak, že v den, kdy Chiara Lubichová odešla do nebe, mě pozvala připojit se k Božímu dílu, které založila inspirovaná Ježíšem. Za toto pozvání jsem Bohu a jí dodnes velmi vděčný. Díky lidem v Centru Mariapoli ve Vinoři jsem začal mít k Hnutí blízko.

Hnutí fokoláre výrazně ovlivňuje můj vztah s Bohem a bližními a ve Vi-

noři se nastartoval i můj vztah k církvi. Ten pro mě nebyl po mém obrácení samozřejmostí. V neposlední řadě věřím, že Hnutí, s kterým jsem se seznámil ve vinořském Centru Mariapoli, přispělo – záměrně to nepíši v budoucím čase – i k mé spáse. A je něco v lidském životě důležitějšího než spása?

Karol Pollák, psycholog, Slovensko

DRUHÝ DOMOV

Ačkoliv nejsme vinořští obyvatelé, stala se nám Vinoř jakýmsi druhým domovem. Jezdíme sem léta do kostela a máme tu mnoho přátel, s kterými se snažíme jít ve víře po společné cestě. S velkou radostí jsme před lety přivítali zprávu, že zde bude vystavěno Centrum Mariapoli – dům, který dnes s vděčností vnímáme jako místo, kde je možnost prožívat liturgická setkání nebo dny duchovní obnovy, ale i kulturní akce a přátelská posezení u různých příležitostí. Není to ale jen kostel nebo dům Centra Mariapoli, co nás tak oslovuje. Je to žitá víra v Boha – Lásku! Je to společný život rodin v různosti.

V těsném sousedství Centra Mariapoli je krásný a klidný hřbitov. Centrum Mariapoli již mnohokrát poskytlo své prostory pro ty, kteří se přišli do kostela a na místní hřbitov rozloučit se svými drahými, aby zde po obřadech mohli mít pohostění a přátelské posezení. A tak to bylo i u nás, když jsem na věčnost doprovodila nejprve tatínka a za půl roku i maminku. Nebylo to uplakané rozloučení, byli jsme obklopeni lidmi, kteří rozuměli naší bolesti, ale zároveň jsme vnímali jejich lásku. Byla to slavnost v naději z budoucího shledání.

*Jana Sochorová a Jan Rendla,
manželé volentáři, Praha*

KONKRÉTNÍ SLUŽBA

Můj zážitek z citadely v Praze je spojen s kongresem gen 3, který jsme prožili loni v říjnu.⁵ Tam jsem zažila, jak je vše ve službě pro mladé generace. Dojalo mě, když jsem viděla dospělé, kteří připravovali občerstvení na další přestávku, uklízeli, byli v kuchyni, technicky podporovali program, byli připraveni přivítat a doprovodit, zkrátka – konkrétně sloužili a milovali. Ve Vinoři jsem zažila velkou rodinu, která ve svém domě přijímala mladé z různých zemí a tato mariánská přítomnost přispěla k mnoha plodům kongresu. Ale více než snahu o dobrou logistiku jsem vnímala lásku, která kolovala mezi obyvateli a těmi, kteří přijeli, a v srdci mi zůstala velká vděčnost za každého, kdo svobodně a s velkou kreativitou dával svůj příspěvek. Cítila jsem v těch dnech zvláštní Mariinu přítomnost ve svědectví a společné službě, bez mnoha slov a s tolika konkrétními gesty, oázu radosti, kterou si, myslím, každý odnášel ve svém srdci.

Dolores Poletto, fokolarínka, zodpovědná Hnutí fokoláre za „fialovou zónu“ (do které patří i Česká republika)

Připravila Magdalena Broschová

1. Jaroslav Krajl – v letech (1990–2006) starosta městské části Praha-Vinoř.
2. Poradci z Centra Hnutí fokoláre v Římě.
3. Text, který zazněl při oslavě 30. výročí citadely a 90. narozenin fokolarínky Teresy Cifaldi (která stála u zrodu české citadely) 6. dubna 2024.
4. O Centru Mariapoli si také můžete přečíst v rozhovoru na stranách 6 a 7.
5. Viz Nové město 1/2024, str. 20–21.

Foto: Stanislav Hájek

Snímek z konání mezinárodního kongresu gen 3 v říjnu 2023 v pražském Centru Mariapoli.

ÚKLIDOVÁ ČETA

PODLE SKUTEČNÝCH UDÁLOSTÍ PÍŠE A KRESLÍ HELF A CZINA

FRANTA JE VÁŠNIVÝ CYKLISTA A MILOVNÍK PŘÍRODY. PŘI JEDNOM Z VÝLETŮ, KDYŽ SESEDL Z KOLA NA SVAČINKU, SI VŠIML, ŽE VŠUDE OKOLO V TRÁVĚ SE VÁLÍ PAPIRKY A SÁČKY OD PŘEDCHOZÍCH NÁVŠTĚVNÍKŮ.

PO CHVILCE PŘIJELA NA KEMPOVACÍ MÍSTO RODINKA S DĚTMI. PŘI SVAČENÍ POZORovali FRANTU, JAK SE ČINÍ A POSTUPUJE PODÉL CESTY DÁL A DÁL.

PROČPAK TO DĚLÁTE, PANE?!

PŘECE Z LÁSKY
K BRATRU A PŘÍRODĚ.

RODINA SE K FRANTOVI PŘIDALA. CHVILKU JELI, CHVILKU SBÍRALI ODPADKY. PO CESTĚ SE SPŘÁTELILI A ŘEKLI SI, ŽE BUDOU PŘÍŠTÍ VÍKEND POKRAČOVAT. PO NĚJAKÉ DOBĚ SE K NIM PŘIDALI I DALŠÍ KAMARÁDI.

TEĎ PO KRAJI OBČAS PUTUJÍ SKUPINKY CYKLISTŮ, KTERÉ SI TRASU NEVYBÍRAJÍ JEN PODLE TOHO, ŽE SKONČÍ HEZKOU VYHLÍDKOU, ALE TAKÉ PODLE TOHO, KDE JE NEJVÍC POTŘEBA UKLIDIT.

Sedmdesát plus

(ZA)MYŠLENKA

Často jsem pozoroval staré lidi, ale netušil, jaké drama mohou prožívat. Dnes už to vím. Říká se tomu eufemisticky „podzim života“ a míní se odpočinek, procházky, posedávání s kamarády na lavičce, šlofik po obědě, důchod... Jaká je však realita člověka, který má život víceméně za sebou a vyhlíží jeho konec?

Sedmdesátka pro mě byla předělem, změnila perspektivu. Doposud jsem promítal vše důležité do budoucnosti, v níž se naplní má očekávání. Namaluji konečně důležité obrazy, dočkám se uznání, pokročím i v duchovním životě, zbavím se svých zlovyků a připoutaností... Tato budoucnost však náhle přestala existovat. Překvapilo mě, jak

jsem s ní byl svázán. Zůstala mi holá přítomnost bez příkras. Obyčejná, prostá chvíle, které se tak trochu bojím a proto z ní unikám do minula i budoucna. Ono „ted“, které může být krásné i těžké. Zcela patří nejmenším dětem, ale též umírajícím, jak si představuji. Jsou v něm zabydlena zvířata. Se ženou je pozorujeme z balkonu našeho nového bytu, který je v domě obklopeném velikou zahradou. Kačeny čvachtající se v bazénku, načepýřená kvočna s kuřátky držícími se v její těsné blízkosti, dva sebevědomí, vypasení kocouři, kudrnatý psík dožadující se podrbaní... Harmonie, malý ráj na zemi. Asi i my směřujeme k takové rovnováze, smíření

se svými danostmi a určením, pro které jsme se narodili. Kým a čím jsem? Kým a čím bych měl být? Otázka stále živá a stále palčivější.

Mezník, zlom, kterým pro mě byla sedmdesátka, se netýká jenom jiného prožívání času. Má dopad i na postoj k práci, různým aktivitám, k věcem... Dříve vše směřovalo k rozvoji, naplňování představ, budování... Dnes je to opačný směr. Důležité je spíše odevzdávat, opouštět, zjednodušovat. Naše přestěhování z domu do malého bytu nám k tomu dalo nejednu příležitost. Nechci si ale stěžovat a vzdychat za ztraceným mládím, právě naopak. Jsem rád starý, cítím se v tom dobře, má to hodně výhod. Mnohé povinnosti jsou přesunuty na jiná, mladší bedra, mám víc času, též se ode mě moc neočekává, což je příjemné, člověk může jen překvapit. Mění se i můj postoj k umělecké tvorbě. Cením si toho, co jsem mohl udělat, ale nepřeceňuji. Touha po dokonalosti, která mě provázela, zůstala nenaplněna. I za to jsem vděčný, za slepé uličky a těžkosti. Vždy měly význam.

Téma stáří je spojeno s domovy seniorů. S manželkou do jednoho takového docházíme, abychom pomohli při mši nebo bohoslužbě slova. Občas mám možnost přinášet několika věřícím ženám svaté přijímání. Jsou to jedinečné chvíle. Zvláště u lůžka těch, které už nemohou vstát a život uzavírají. Situace největší chudoby a odevzdanosti. Nemají už nic. Ale zůstává světlo a, překvapivě, radost v očích. V dětských očích nepoznamenaných věkem. Tuto radost si vždy odnáším.

Když jsme se stěhovali, bylo třeba zbavit se mnoha věcí. Něco ještě našlo své uplatnění, mnohé jsme museli vyhodit, což jsem nesl těžce a stále s tím bojuji. Ale je tu ještě něco důležitějšího. Na vyhození stále čeká líbivý, poněkud kýčovitý autoportrét zavěšený před mýma očima a před mou myslí. Nepřestává mě udivovat, jak vše, i chvályhodné a ušlechtilé postoje a činy, slouží k jeho vylepšování. Je čas uklidit, zamést, vyčistit všechny kouty. Znovu objevit některé poklady a osvědčené duchovní cesty. Znovu, pokolikáté už, se po nich vydat. Tak jako kdysi v čase mladosti. Tentokrát však s novým poznáním, bez toho zaměření k osobnímu prospěchu a zdokonalení. Jen kvůli Někomu, kdo chce vstoupit a zabydlet prostor, který se pomalu a někdy neochotně uvolňuje.

*Napsal a kresbou doprovodil
Petr Štěpán*

Modrá? Modrá!

Láska vytváří domov. Modrá barva symbolizuje harmonii, v duchovním rozměru život podle Nejsvětější Trojice. Zahrnuje umění, bydlení a oblékání.

Při pohledu z okna najdi deset pěkných věcí.

„Bůh je Trojice...“ sv. Augustin

„Podívejte se na lilie, jak rostou, nepředou ani netkají – a říkám vám: ani Šalomoun v celé své nádheře nebyl tak oblečen jako jedna z nich!“ (Lk 12,27)

Chtěla jsem si koupit jedno nádherné tričko, ale bylo hodně drahé. Jasně jsem cítila, že není správné tolik zaplatit za jeden kus oblečení. V tu chvíli jsem si všimla, že v obchodě stojí jedna moje známá. Neměla jsem moc chuť ji pozdravit, ale nakonec jsem za ní šla. Chvilku jsme si povídaly a z hovoru vyplynulo, že tam prodává a nabídla mi velkou slevu. Měla jsem radost, že si triko můžu koupit za super cenu, ale i z té zajímavé cesty, která mě k němu dovedla.

PIPO A O

Ten je pěkný!

Pěkné!

Nooo...

Jé, pěkné!

To je krása!!!

Pěknééé!

Milý!

I ty jsi fajn!

Nikdy nevidíš nic ošklivého? Existuje jedna ošklivá věc!

Walter Kostner

Nevidět pěkné věci!

Foto: Marie Hrabělová

Foto: Jana Friedlová

Foto: Karolína Hájková

Foto: Stanislav Hájek

Foto: Petr Čížek

Foto: Mária Šrbová

Na začátku července se již tradičně konaly Letní práce v citadele v Praze-Vinoři (1). Kromě potřebné práce to byla i skvělá možnost prožít intenzivní a radostné dny ve společenství.

Druhý červencový víkend proběhlo VI. letní setkání členů a příznivců Hnutí fokoláře v Aši (2). Účastníci se věnovali tématu „Povolání a poslání“ a v neděli vyrazili na nejzápadnější bod naší republiky.

Děvčata gen 3 strávila týden v Dešné u Dačic (3) a skrze příběh o Narnii objevovala, co je odvaha, důvěra nebo odpuštění.

Kluci gen 3 prožili desetidenní tábor v Posekanci u Proseče (4), kde je v krásné přírodě čekala řada adrenalinových zážitků.

Na přelomu července a srpna se konala škola Nových rodin ve Štěkni (5) s duchovním programem pro manžele a zábavou pro děti.

Do italského Tridentu v srpnu vyrazila skupina chlapců a děvčat gen 3 na mezinárodní školu Foco (6).